

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SAĞLIK KURUMLARI İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM / BİLİM DALI
SAĞLIK KURUMLARI İŞLETMECİLİĞİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ANKARA'DAKİ BİR ÖZEL HASTANENİN AMELİYATHANE VE
AMELİYAT MALİYET ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

HAZAL RECEP

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. NERMİN ÖZGÜLBAŞ

ANKARA - 2012

HAZAL RECEP tarafından hazırlanan “ ANKARA'DAKİ BİR ÖZEL HASTANENİN AMELİYATHANE VE AMELİYAT MALİYET ANALİZİ” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Kabul (sınav) Tarihi : 08/08/2012

(Jüri Üyesinin Unvanı, Adı-Soyadı ve Kurumu):

İmzası:

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Nermin ÖZGÜLBAŞ

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Şahin KAVUNCUBAŞI

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Simten MALHAN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım

08/ 08/ 2012

Prof.Dr. Doğan TUNCER

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Sağlık ve sağlık hizmeti sunumu, insan yaşamının sürdürülmesinde, yaşam kalitesinin yaratılmasında ve korunmasında özel bir öneme sahiptir. Bu kapsamda sağlık hizmetlerinin düzeyi, ülkelerin sosyo-ekonomik açıdan gelişmişlik düzeyinin de bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Sağlık hizmetleri, sunumu, finansmanı, tedarik süreçleri ayrı ayrı analiz edilmesi gereken çok boyutlu ve kapsamlı süreçlerden oluşmaktadır. Bu çalışma da analiz yöntemlerinden birkaçını kullanarak ameliyathane ünitesinin maliyetlerinin analizi tespit edilmeye çalışılmıştır. Sağlık Kurumları İşletmeciliği Yüksek Lisans eğitimi ve bu tez, hem işletmeci hem de Anestezi Teknikeri olarak eğitimimin önemli bir eksikliğini tamamlamış, hatta taçlandırmıştır.

Yüksek Lisans Eğitimim boyunca her türlü destek ve yardımlarını gördüğüm hocalarımdan başta Prof. Dr. Korkut ERSOY ve Prof. Dr. Doğan TUNCER hocama, 2 yıl süresince sıcak bir ortam içerisinde eğitim aldığım hocalarımdan, Prof. Dr. Şahin KAVUNCUBAŞI, Doç. Dr. Meriç ÇOLAK, Doç. Dr. Simten MALHAN'a, ayrıca tez dönemim boyunca bilgi birikimini ve candan desteğini benden esirgemeyen Tez Danışmanım Prof. Dr. Nermin ÖZGÜLBAŞ hocama teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Hayatım ve eğitimim boyunca benim hep yanımda ve destekçim olan canım kardeşim Erol RECEP'e, maddi, manevi desteğini gördüğüm baba dostlarım, İsmail YILDIRIM, Kemal KUŞDEMİR ve tüm can dostlarıma teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Sağlık sektöründe yaşanan teknolojideki gelişmeler ve rekabetteki artış, sağlık hizmeti veren kurumları hizmet çeşitliliğini arttırmak, hizmetin kalitesini arttırmak ve çağı yakalayan bir sağlık hizmeti vermek konusunda sürekli çaba göstermek durumunda bırakmıştır. Bu çabalar karşılığı büyük ölçüde kaynak sorunu ve kaynakların etkin kullanımı kaygıları ortaya çıkmıştır.

Sağlık sektörünün, kaynak tüketimi yaşanan çok olan kurumlarından biri olan hastane işletmelerinde, sağlık sektöründeki değişen gelişmeler, maliyet yapısında direkt ve indirekt maliyetlerin paylarının artırmasından kaynaklanmaktadır. İşte bu maliyet artışları sağlık sektöründe ve özellikle hastane işletmelerinde maliyet analizinin önemini artırmıştır.

Bu çalışma Ankara'daki bir özel hastanedeki ameliyathane ve ameliyat fiili maliyetlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada maliyet analizi yöntemlerinden tam maliyet yöntemine göre kademeli dağıtım yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ameliyat türlerine göre, ameliyatların birim maliyetleri bulunmuş ve birim maliyetler Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) belirlemiş olduğu ameliyat fiyatları ile karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık , Sağlık Sektörü, Maliyet , Ameliyathane Maliyeti , Ameliyat Birim Maliyeti

ABSTRACT

Advances in technology and increased competition in the health sector, health care institutions to increase the variety of services, improve the quality of service and age to show a sustained effort to capture the event of a health service left to give. These efforts are largely for the effective use of resources in the resource problem and concerns emerged.

The health sector, the institutions of resource consumption which is one of the most hospital enterprises, changing developments in the health sector, the cost structure of the direct and indirect costs and overhead expenses due to increased their shares. This analysis of cost increases and increased the importance of the health sector and in particular the cost of hospital establishments

This study aimed to determine the cost of operating room and surgical unit a private hospital in Ankara. The of cost analysis methods full cost method and gradual distribution method was used in this study. As a result of the analysis according to type of surgery, operations, unit costs and unit costs are found in the Social Security Institution (SGK) is determined by compared with surgery rates

Key Words: Health, Health Sector, Cost, Operating Room Cost, Surgical Unit Cost

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR.....	ix

BÖLÜM I. GİRİŞ VE GENEL BİLGİLER	1
1. Maliyet Muhasebesi Ve Temel Kavramlar	1
1.1. Maliyet Muhasebesinin Kısa Tarihiçesi	1
1.2. Maliyet Muhasebesinin Görevleri	3
1.2.1. Maliyetlerini Belirlemek	3
1.2.2. Kontrol Aracı Olmak	3
1.2.3. Planlamaya Yardımcı Olmak.....	3
1.3. Maliyet Muhasebesinde Kullanılan Kavramlar.....	4
1.3.1. Maliyet.....	4
1.3.2. Varlık.....	4
1.3.3. Harcama.....	4
1.3.4. Gider.....	5
1.3.5. Hasılat	5
1.3.6. Zarar	5
1.4. Gider, Harcama, Maliyet ve Zarar İlişkisi.....	6
1.5. Maliyet Muhasebesi Sistemler	6
1.5.1. Maliyetlerin Kapsamına Göre Maliyet Yöntemleri.....	6
1.5.2. Maliyetlerin Saptanma Zamanına Göre Maliyet Yöntemleri.....	7
1.5.3. Maliyetlerin Saptanma Şekline Göre Maliyet Yöntemleri.....	7
1.5.4. Giderlerin Dağıtımında Esas Alınan Baza Göre Maliyet Yöntemleri.....	7
1.6. TMS'ye Göre Maliyet Muhasebesi Sistemi	13
1.7. Gider Çeşitleri	14
1.8. Üretim Giderlerinin Dağıtımı.....	14
1.8.1. Toplam Üretim Giderlerinin I. Dağıtımı	15

1.8.2.	Genel Üretim Giderlerin 2. Dağıtımını	16
1.8.2.1.	Kademeli Dağıtım Yöntemi	16
1.8.2.2.	Matematiksel Gider Dağıtım Yöntemi	16
1.8.2.3.	Basit Dağıtım Yöntemi (Doğrudan Dağıtım Yöntemi).....	16
1.8.2.4.	Planlı (Standart) Dağıtım Yöntemi.....	17
1.8.3.	Genel Üretim Giderlerinin 3. Dağıtımını	17
1.9.	Giderlerin Gider Yerlerine Dağıtılması.....	17
1.9.1.	Esas Üretim Gider Yeri	18
1.9.2.	Yardımcı Üretim Gider Yeri	18
1.9.3.	Gider Dağıtım Tablosu.....	18
1.10.	Gider Yerlerine Dağıtım Anahtarları Yardımıyla Yüklenebilen Giderler	19
1.10.1.	Gider Yerlerine Doğrudan Yüklenebilen Giderler	19
1.10.2.	Gider Yerlerine Dağıtım Anahtarları Yardımıyla Yüklenebilen Giderler	19
1.10.3.	Gider Dağıtım Anahtarları.....	19
1.11.	Maliyet Dağıtım Tablosu.....	20
BÖLÜM 2. Sağlık Sektöründe Maliyet Analizi Önemi		21
2.1.	Sağlık Sektörünün Temel Özellikleri	21
2.1.1.	Sağlık Sektörü Kavramı	21
2.1.2.	Sağlık Sektörünün Alanları	24
2.1.3.	Asıl Sağlık Hizmetleri Alanı	24
2.2.	Sağlık Sektörünün Ve Sağlık Hizmetlerinin Amacı, Hedefleri, Nitelikleri	25
2.3.	Sağlık Hizmetlerinin Dört Temel Unsuru	29
2.3.1.	Sağlık İnsan Gücü	29
2.3.2.	Yardımcı Unsurlar	29
2.3.3.	Arz Ve Talep Düzenleri	29
2.3.4.	Yönetim Yapıları	29
2.4.	Sağlık Sektöründe Maliyet Analizi Neden Önemli	30
BÖLÜM 3. METODOLOJİ		32
3.1.	Problem Durumu	32
3.2.	Problem Cümlesi	32
3.3.	Evren – Örneklem	32
3.4.	Veri Kaynakları	33

3.5	Analiz Yöntemi	33
3.6	Araştırma Kısıtları	35
	BÖLÜM 4. BULGULAR	36
1.4.	1. Dağıtım Sonucu	46
1.4.	2. Dağıtım Sonucu.....	58
1.4.	3. Dağıtım Sonucu.....	66
	BÖLÜM 5. SONUÇ	68
	BÖLÜM 6. KAYNAKÇA	69

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1	Gider, Yansıtma ve Fark Hesapları.....	13
Tablo 2	Gider Çeşitleri Ve Yerleri.....	14
Tablo 3	Dağıtım Basamakları ve Giderlerin Dağıtım Yerleri Tablosu.....	15
Tablo 4	Maliyet Dağıtım Tablosu.....	21
Tablo 5	Gider Tablosu.....	33
Tablo 6	Gider Yerleri Tablosu.....	34
Tablo 7	Giderler ve Dağıtım Kriterleri Tablosu.....	35
Tablo 8	Giderler Kalemleri ve Yüzde Oranları Tablosu.....	36
Tablo 9	I. Dağıtım Tablosu.....	37
Tablo 10	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	38
Tablo 11	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	39
Tablo 12	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	40
Tablo 13	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	41
Tablo 14	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	42
Tablo 15	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	43
Tablo 16	I. Dağıtım Tablosu (devamı).....	44
Tablo 17	I. Dağıtım Tablosu(devamı).....	45
Tablo 18	I. Dağıtım Tablosu Sonucu Tablosu.....	46
Tablo 19	II. Dağıtım Tablosu.....	48
Tablo 20	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	49
Tablo 21	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	50
Tablo 22	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	51
Tablo 23	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	52
Tablo 24	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	53
Tablo 25	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	54
Tablo 26	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	55
Tablo 27	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	56
Tablo 28	II. Dağıtım Tablosu (devamı).....	57

Tablo 29	II. Dağıtım Sonucu Tablosu.....	58
Tablo 30	III. Dağıtım Tablosu	60
Tablo 31	III. Dağıtım Tablosu (devamı).....	61
Tablo 32	III. Dağıtım Tablosu (devamı).....	62
Tablo 33	III. Dağıtım Tablosu (devamı).....	63
Tablo 34	III. Dağıtım Tablosu (devamı).....	64
Tablo 35	III. Dağıtım Tablosu (devamı).....	65
Tablo 36	III. Dağıtım Sonucu Tablosu.....	66
Tablo 37	Ameliyat Birim Maliyet Tablosu.....	67

KISALTMALAR

VUK	Vergi Usulü Kanunu
SB	Sağlık Bakanlığı
DİMM	Direkt İlk Madde Malzeme
DİMMG	Direkt İlk Madde Malzeme
DİG	Direkt İşçilik Gideri
GÜG	Genel Üretim Gideri
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
GKMS	Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartları

BÖLÜM 1 GİRİŞ VE GENEL BİLGİLER

1. MALİYET MUHASEBESİ VE TEMEL KAVRAMLAR

Maliyet Muhasebesi; İşletmede üretilen mamül ya da hizmetin maliyet fiyatının saptanması, işletme giderlerinin denetimi, fiyat incelemeleri ve satış fiyatlarının belirlenmesinin oluşturduğu muhasebe daldır. Maliyet muhasebesi işletmelerde değişik amaçlar doğrultusunda kullanılan muhasebenin ana bölümlerinden bir tanesidir. Maliyet muhasebesi: İşletmede üretilen mamül ya da hizmetin maliyet fiyatının saptanması, işletme giderlerinin denetimi, fiyat incelemeleri ve satış fiyatlarının belirlenmesinin oluşturduğu muhasebe dalıdır (Uslu ve Sürmeli, 1990).

Maliyet muhasebesi maliyet muhasebesinin amaçları, maliyet hesapları, 7/A seçeneğindeki maliyet hesapları ve 7/B seçeneğindeki maliyet hesapları, ortalama maliyet yöntemi, FIFO yöntemi gibi maliyet konuları yer almaktadır (Benligiray ve Sürmeli, 2010).

1.1. MALİYET MUHASEBESİNİN KISA TARİHÇESİ

Muhasebe biliminin gelişimi ABD kaynaklıdır ve 19.yy başlarına dayanmaktadır. 1855’de New England’da kurulan tekstil işletmesi, hammadde olarak kullanılan pamuğun çeşitli mamullere dönüştürülmesinde ki verimliliği ölçmek ve denetlemek için bir dizi maliyet teknikleri kullanmıştır. (kapasite kullanım oranının birim maliyet üzerindeki etkisinin ölçülmesi) (Önder,2009).

1860-1870’lerde,demiryolu işletmeleri planlama ve kontrole yardımcı olacak Muhasebe yöntemleri geliştirdi (ton-kilometre maliyeti, yolcu-kilometre maliyeti, işletme giderlerinin işletme gelirlerine oranı vb.).

Demiryolu işletmelerince geliştirilen maliyet teknikleri, A.Carnegie’nin kurduğu

çelik fabrikasında da uygulanmaya başlamıştır (hammadde ve işçilik maliyetleri).1880'den sonra metal işleme tesislerinde başta amortismanlar olmak üzere çeşitli üretim genel maliyetlerinden her mamule ne kadar pay verileceği üzerinde çalışılmıştır.

20.yy başında, Frederick Taylor'un öncülüğünü yaptığı bilimsel yönetim akımı yönetim muhasebesinin gelişimine önemli katkılar yapmıştır (standart maliyetlerin verimlilik denetiminde kullanılması).

Maliyet muhasebesinin batılı sanayi ülkelerinde meslekleşmesi 1920'li yıllarda olmuştur. 20.yy ilk çeyreğinde büyük işletmelerin fon gereksinmelerini karşılamak üzere sık sık sermaye piyasasına gelmeleri, ortaklara ve alacaklılara güvenilir mali bilgiler verilmesini gerekli kılmıştır. Sermaye piyasasını denetleyen yasalarla kurumlar vergisi yasaları, finansal tabloların denetimden geçirilmesi yükümlülüğünü getirmiştir (Önder,2009).

Muhasebe mesleği hızla örgütlenmiş ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerini (GKMD) yerleştirmeye başlamıştır. Bağımsız muhasebe denetçileri, dönemsel üretim giderlerinin satılan mallarla, dönem sonu mamul ve yarı mamul stoklarına yüklenmesi için kavram ve ilkeler geliştirmişlerdir. (Maliyet muhasebesinin finansal muhasebenin bir parçası olarak kullanılması).

Yönetim muhasebesi uygulamalarının evriminde önemli bir başka kilometre taşı, 1903'de kurulan DuPont şirketinin geliştirdiği ve kullandığı kar/varlıklar oranıdır. Finansal muhasebe ve yönetim muhasebesinin ayrı bir uzmanlık dalı olarak kullanılmaya başlanması 1960'lardan itibaren olmuştur. Maliyet bilgilerinin işletmeler tarafından kullanılması 150 senelik bir birikime dayalıdır (Önder, 2009).

Maliyet Muhasebesi kayıt düzeni ülkemizde 1.1.1994'e kadar Vergi Usul Kanunu'nun 275.maddesi çerçevesi ile sınırlı kalmıştır. Bu tarihten sonra yeni bir çerçeveye kavuşarak, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ndeki ilkeler ve uygulamalar sayesinde modern maliyet yaklaşımına elverişli bir zemin yaratılabilmektedir.

Dönem sonuçlarının, GKMS, Vergi, Ticaret ve Sermaye Piyasası Kanunlarının belirlediği esaslar içerisinde düzenleme zorunluluğu, maliyet bilgilerinin belirli bir bölümünün dışındaki alanlarda yoktur (Önder, 2009).

1.2. MALİYET MUHASEBESİNİN GÖREVLERİ

1.2.1. Maliyetleri Belirlemek: Üretilen mal veya hizmetlerin maliyetini hesaplayarak, üretilen mal veya hizmetin toplam maliyet ve birim maliyet değerlerini belli eder. Belli olan bu değerlerle piyasa koşullarına ve işletmenin kriterlerine göre mal veya hizmetin satış değeri belirlenir.

1.2.2. Kontrol Aracı Olmak: İşletmelerin yaptığı giderleri, bir yandan türleri diğer yandan bu giderlerin ortaya çıktığı işletme bölümleri açısından inceleyerek, bunların önceden öngörülen standartlar ile karşılaştırılması yolu ile giderleri kontrol altında tutma imkanları sağlar. İşletme yöneticilerine yol gösterici olur.

1.2.3 Planlamaya Yardımcı Olmak: İşletme ile ilgili olarak alınacak kararlarda çeşitli seçenekler arasında seçim yapılabilmesi için her seçeneğin işletme karlılığı üzerindeki etkisinin araştırılması gerekir. Bu araştırma ise maliyet muhasebesinden alınacak bilgilere dayanılarak gerçekleştirilebilir (Cemal, 2010).

1.3. MALİYET MUHASEBESİNDE KULLANILAN KAVRAMLAR:

Gider, maliyet, harcama ve zarar kavramları günlük yaşamda çok kullanılan ekonomik terimlerdir. Ancak, çoğu zaman birbirlerinin yerine yanlış kullanılırlar.

Maliyet hesaplamada önemli olan ve çok sık kullanılan bu kavramların her birinin ne anlama geldiğinin bilinmesi ve aralarındaki ilişkilerin ortaya konması önem arz etmektedir (Haftacı, 2009; Sürmeli,2009).

1.3.1 Maliyet: Belirli bir amaca ulaşmak için katlanılan fedakârlıkların toplamına maliyet denilmektedir. En geniş sekiyle yapılan yukarıda ki tanıma göre, kişi ve örgütlerin her çeşit faaliyetlerinin bir maliyeti olduğu söylenebilir. Bir gencin yüksek öğrenim yapmasının, ülkenin savaşa girmesinin, yoksul kimselere yardım maksadıyla bir dernek kurulması ve işletilmesinin v.b. bir maliyeti vardır.

İktisadi anlamda ise maliyet; satış değeri olan bir mal ya da hizmet sahip olabilmek için katlanılan ölçülebilir fedakârlıkların toplamıdır.

1.3.2 Varlık: İşletmenin sahip olduğu mal stokları, mamul stokları, demirbaşlar, makineler gibi ekonomik değerleridir. İşletmeler satın aldıkları iktisadi kıymetleri normal koşullarda işletmelerinin amaçlarını gerçekleştirmek üzere kullanacaklardır. Bu arada zaman zaman amaçsız kullanımlarla da karşılaşabiliriz (Cemal, 2010; Akdoğan, 2009).

Bu koşullar altında, işletmelerin varlık kullanım şekillerini başlıca üç grup altında toplayabiliriz;

1. Hasılat elde etmek amacıyla varlık tüketimi,
2. Üretim yapmak amacıyla varlık tüketimi,
3. Amaçsız varlık tüketimi

1.3.3. Harcama: Herhangi bir amaçla işletme tarafından ödenen nakitin, transfer edilen varlığın, katlanılan borcun veya sunulan hizmetlerin para cinsinden ödenmiş tutarıdır. Harcama kavramı ödeme kavramından daha geniş bir kavramdır. Harcama, ödeme ya da ödeme vaadinde bulunmadır.

1.3.4. Gider: Dönem hasılatının (gelirinin) elde edilmesi amacıyla kullanılmış veya tüketilmiş maliyetlerdir.

1.3.5. Hasılat: Mal, mamul veya hizmetlerin satışından ya da ana faaliyet konusu dışında kalan varlıkların satışlarından; faiz, kira, iştirak geliri v.b. elde edilen brüt tutarlardır.

1.3.6. Zarar: İşletmenin varlıklarındaki karşılıksız tükenmelerdir. İşletmenin ürettiği mamullerin doğal afetler nedeniyle satış değerlerinin kalmaması zarara örnektir

İşletmenin hasılat elde etmek amacıyla iktisadi varlık tüketimi iki farklı şekilde olabilir. Bunlardan biri, işletmenin satın aldığı iktisadi kıymeti üretime sokmadan (örneğin, ticaret işletmesi) doğrudan doğruya satmasıdır. Diğer ise, işletmenin satın aldığı iktisadi kıymeti üretime sokması ve üretim süreci içinde, üretim için tüketmesi ve maliyetin üretim maliyetine oradan da üretilen mamullerin maliyetine dönüşmesi ve daha sonra bu mamulün hasılat elde etmek amacıyla satılması şeklindedir.

Üretim amacıyla varlık tüketildiğinde tüketilen varlığın maliyet değerinin “Maliyet Gideri”ne dönüştüğünü ve belirli bir malın üretilmesiyle ilgili maliyet giderlerinin toplamının da üretilen söz konusu malın “Üretim Maliyeti” ni oluşturduğunu görürüz (Cemal, 2010; Akdoğan, 2009).

1.4. GİDER, HARCAMA, MALİYET VE ZARAR İLİŞKİSİ

Gider, harcama, maliyet ve zarar kavramlarının birbirinden farklı olduğu yukarıdaki açıklamalarımızdan anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, bu kavramlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi söz konusu kavramların daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Özetle, bir amaca ulaşmak için yapılan fedakarlıkların parasal tutarı o amacın maliyetini oluşturur. Amaç hammadde temini ise bunun için ödenen alış bedeli ve satın alma giderleri için yapılan ödeme ve borçlanmalar ise harcamadır. Elde edilen hammadde maliyet bedeli ile bilançoda yer alır.

Bu hammadde mamul üretimi için tüketildiğinde, gidere dönüşür ve hammadde gideri olarak ifade edilir. Hammadde belli bir amacı, yani mamul üretimini gerçekleştirmek için tüketilmiştir. Bu durumda tüketilen hammaddenin bedeli üretilen mamulün maliyetine dönüşür. Söz konusu hammaddenin bir kısmı depoda gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle çürürse, zarara dönüşecektir (Gürsoy, 2009).

1.5. MALİYET MUHASEBESİ SİSTEMLERİ

Maliyetleri hesaplamada kullanılacak çeşitli yöntem alternatifleri mevcuttur. Bu yöntemleri genel olarak dört başlıkta toplamak mümkündür (Karakaya, 2004).

Bunlar;

1.5.1. Maliyetlerin kapsamına göre;

1. Tam maliyet yöntemi,
2. Değişken maliyet yöntemi,
3. Normal maliyet yöntemi
4. Direkt (Asal) maliyet yöntemi,

1.5.2. Maliyetlerin saptanma zamanına göre;

1. Fiili maliyet yöntemi,
2. Tahmini maliyet yöntemi,
3. Standart maliyet yöntemi,

1.5. 3. Maliyetlerin saptanma şekline göre;

1. Sipariş maliyet yöntemi,
2. Safha maliyet yöntemi,

1.5.4. Giderlerin dağıtımında esas alınan baza göre;

1. Faaliyet tabanlı dağıtım yöntemi,

İşletmeler yukarıdaki dört grubun her grubunda yer alan yöntemlerden en az birini seçerek bir arada kullanırlar ve kendi sistemlerini oluştururlar (Sürmeli, 2009).

Aşağıda bu yöntemlere değinilecektir.

1.5.1. Maliyetlerin Kapsamına Göre Maliyet Yöntemleri: Hangi giderlerin maliyet kapsamına alınacağı, hangi giderlerin ise dönem gideri sayılacağı hususuna göre maliyet yöntemleri; tam maliyet yöntemi, değişken maliyet yöntemi, normal maliyet yöntemi ve direkt maliyet yöntemi (asal maliyet) olmak üzere dörde ayrılmaktadır.

1.5.1.1. Tam Maliyet Yöntemi: Bu yöntemde giderlerle ilgili sabit, değişken, direkt, endirekt ayrımı yapılmamakta ve üretimle ilgili tüm giderler maliyet kapsamına alınmaktadır.

Yani üretim maliyeti, DİMMG, DİG ve GÜG'lerinin tamamını kapsamaktadır. Bu yöntemin en önemli yararı, her mamulün satış fiyatına göre tüm giderlerden sonra işletmeye bırakabileceği kar tutarını görme olanağını işletme yöneticilerine sağlamasıdır.

Yöntemin sakıncası ise sabit giderlerin üretim hacmiyle bağlantısı olmadığı için bu giderlerin mamul başına düşen payı, üretimin fazla olduğu dönemlerde az, üretimin azaldığı dönemlerde ise çok olmasına neden olmasıdır. Bu ise birim maliyetlerin dönemler

arasında büyük dalgalanmalar göstermesine yol açmaktadır.VUK bu yöntemi benimsemektedir (Erdoğan, 2002).

1.5.1.2. Değişken Maliyet Yöntemi: Bu yöntemde giderler sabit ve değişken olarak ayrılmakta ve sadece değişken giderler maliyete dahil edilmektedir. Sabit giderler ise dönem gideri ayrılmakta ve kar-zarar hesabına devredilmektedir. Yani DİMMG, DİG ve GÜG'nin değişken kısmı ürün maliyetine yüklenirken GÜG'nin sabit kısmı dönem gideri yazılmaktadır. Bu yöntem katkı payı ve katkı oranının tesbit edilmesi, başabaş noktasının belirlenmesi ve yönetimin alacağı bazı kararlarda (fiyat belirleme gibi) yöneticilere yardımcı olduğu için tercih edilebilmektedir.

1.5.1.3. Normal Maliyet Yöntemi: Bu yöntemde de giderler sabit ve değişken olarak ayrılmakta ve değişken giderlerin tamamı, sabit giderler ise kapasite kullanım oranına göre maliyetlere yüklenmektedir. Yani DİMMG, DİG ile GÜG'nin değişken kısmının tamamı, GÜG'nin sabit kısmı ise kapasite kullanım oranına göre maliyetlere aktarılır. Boş kapasiteye düşen GÜG'nin sabit kısmı ise dönem gideri yazılarak sonuç hesaplarına aktarılır. Yöntem üretim hacmine bağlı olarak ortaya çıkan maliyet dalgalanmalarını önleyerek, dönemler arasında karşılaştırma yapılmasına imkan vermektedir (Akdoğan, 2000).

1.5.1.4. Direkt Maliyet Yöntemi (Asal Maliyet): Bu yöntemde de giderler direkt ve indirekt olarak ayrılmakta ve sadece direkt giderler maliyete dahil edilirken, indirekt giderler dönem gideri olarak yazılarak sonuç hesaplarına aktarılmaktadır. Yani DİMMG ve DİG maliyetlere yazılırken, GÜG dönem gideri sayılmaktadır. Ancak günümüzde GÜG'nin mamul maliyeti içindeki payının giderek önemli hale gelmesi bu yöntemin uygulama alanını azaltmıştır.

1.5.2. Maliyetlerin Saptanma Zamanına Göre Maliyet Yöntemleri: Maliyetlerin saptanma zamanına göre maliyet yöntemleri, fiili, tahmini ve standart olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

1.5.2.1. Fiili Maliyet Yöntemi:

Maliyetlerin gerçekleşen rakamlara göre oluşturulmasıdır. Bu yöntemde maliyetler üretim gerçekleştikten sonra oluşan gerçek verilere dayanır. İşletmenin fiili maliyet

yöntemi rakamlarına her zaman ihtiyacı vardır. Fakat bu yöntemin hastane işletmeleri için çok uygun olabileceğini söylemek pek mümkün değildir. Çünkü bu yöntemde maliyetlerin gerçekleşmesini beklemek gerekmektedir. Hastane işletmelerinde ise bazı maliyetler hastanın taburcu olmasından sonra gerçekleşebilmektedir. Örneğin, elektrik, su giderleri gibi. VUK'nun benimsediği yöntemde fiili maliyet yöntemidir.

1.5.2.2. Tahmini Maliyetler: geçmiş dönemlerin sonuçlarına ve gelecekteki olası gelişmelere göre, istatistiki bir takım hesaplamalara bağlı olarak tahmin edilen maliyet yöntemidir.

1.5.2.3. Standart Maliyet Yöntemi: İşletmeler maliyetlerin saptanma zamanı ile ilgili olarak fiili maliyet yöntemini tercih edebilirler. Fakat fiili maliyet yöntemi maliyet muhasebesinin önemli işlevlerinden olan planlama, kontrol ve yönetim kararları için gerekli bilgilerin sağlanması işlevlerini tam olarak yerine getiremeyebilir. Bu yüzden işletmeler bu işlevleri yerine getirebilecek bir yöntem olan standart maliyet yöntemini tercih edebilirler.

1.5.3. Maliyetlerin Saptanma Şekline Göre Maliyet Yöntemleri: Maliyetlerin saptanma şekline göre maliyet yöntemleri, sipariş ve safha olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

1.5.3.1. Sipariş Maliyeti Sistemi: Çeşitli türde ve çoğu kez müşterilerinin özel istekleri ile verdikleri siparişler üzerine üretim yapan işletmelerde, her bir mamul ya da mamul grubunun maliyetlerinin ayrı ayrı izlendiği sisteme, sipariş maliyeti sistemi denir. Bu sistemde önemli olan özellik ve temel amaç; her bir sipariş için üretim maliyeti unsurlarının, üretim eyleminin başlangıcından tamamlanmasına kadar geçen zaman içinde mümkün olduğu ölçüde ayrı ayrı izlenmesidir.

Bu sistemde, verilen sipariş üzerine iş emirleri düzenlenerek üretime başlanır. Maliyetler her bir sipariş için açılan özel , Sipariş Maliyeti Kartlarına işlenir. Bu sistemin kullanıldığı işletmelere örnek olarak; inşaat, basımevi, tamirhane, mobilya imalathaneleri ve mücevher üreten işletmeler verilebilir.

1.5.3.2. Safha Maliyeti Sistemi: Safha maliyeti sistemi, genellikle aynı cins mamullerin yığın üretimi ile ilgili bir maliyet sistemidir. Bu sistemde, her bir üretim safhasında oluşan toplam maliyetlerin söz konusu safhada gerçekleştirilen toplam üretim miktarına bölünmesiyle, her safhanın ortalama birim maliyeti bulunur.

Her bir safhaya ait bulunan ortalama birim maliyet, ilgili safhada tamamlanıp, izleyen safhaya (ya da mamul stoklarına) devredilecek birim sayısı ile çarpılmak suretiyle devredilen birimlerin toplam maliyeti bulunur. Devir sonrasında safhalarda kalan maliyetler ise, ilgili safhanın yarı mamul maliyetlerini oluşturur. Kısaca, bu sistemde önemli olan özellik, üretimin geçirdiği safhalar boyunca maliyetlerin toplanması olmaktadır. Bu sistemin kullanıldığı işletmelere örnek olarak; un, cam, boya, kağıt, çimento, şeker ve şarap üreten işletmeler verilebilir (Akdoğan, Tenker, 2007).

Maliyet muhasebesi sistemlerinde, üretimle ilgili işlemlerin kayıtlanması, sınıflanması, gruplanması, dağıtılması ve yorumlanması eylemleri, söz konusu sistemi etkileyen pek çok faktörün etkisine bağlı olarak işletmeden işletmeye farklılıklar gösterir.

Oluşturulacak maliyet muhasebesi sistemini etkileyen faktörlere örnek olarak, içinde bulunulan işletmenin büyüklüğü, örgüt yapısı, mamullerinin cinsi, kullanılan üretim tekniği ve yöneticilerinin gereksinim duydukları bilgilerin niteliği verilebilir.

Değişik açılardan farklı sınıflandırmaları yapılan maliyet muhasebesi sistemlerini; kullanılan maliyet verilerinin fiili olup olmaması, mamul maliyetinin hesaplanmasında, maliyet unsurlarının tümünü temel alıp alınmaması ve üretim eylemlerinin niteliğine göre olmak üzere başlıca üç ana başlık altında sınıflandırabiliriz (Uslu, 1990; Büyükmizra, 2010).

Sistem olarak temel ayırımın gerçekte, üretim eylemlerinin niteliğine göre yapılan ayırım olan sipariş ve safha maliyetleme sistemleri olduğu daima hatırlanmalıdır. Bu temel ayırım içinde, fiili ya da standart maliyetler ya da üretim maliyetinin tümüne ya da belirli bir kısmına ait maliyet verilerinin kullanılıp kullanılmamasına göre söz konusu temel ayırımın farklı uygulamalarıyla karşılaşabiliriz (Büyükmizra, 2010).

1.5.4. Giderlerin Dağıtımında Esas Alınan Baza Göre Maliyet Yöntemi: Giderlerin dağıtımında esas alınan baza göre maliyet yönteminde faaliyete dayalı maliyet yöntemi kullanılır.

1.5.4.1. Faaliyete Dayalı Maliyet Yöntemi: Faaliyete Dayalı Maliyetleme özellikle geleneksel maliyet muhasebesinin üretilen mamul/ hizmet maliyetlerinin doğru ve gerçeğe yakın belirlemedeki eksikliğini gidermek amacıyla 1980'lerin ortalarında Amerika'da geliştirilmiş ve daha sonraki dönemlerde evrim (Bromwich and Bhimani,1989) ve devrim (Johnson and Kaplan 1987) şeklindeki tartışmalarıyla yönetim muhasebesi literatürü ve uygulamalarına değer katmış bir maliyet yönetim tekniği olarak ortaya çıkmıştır. Bu sistem genel üretim ve endirekt maliyetlerin bütçe kaynaklarının havuzundan mamul, hizmet, müşteri ve proje gibi maliyet objeleri üzerinde izlenmesini gerektirir. Bunu yaparken ise süreç haritaları ve faaliyet analizi tekniği kullanarak daha sağlıklı performans ölçüsü sağlamaktadır.

Günümüz de genel üretim maliyetlerinin gittikçe lojistik (malzeme taşıma ve üretim sistemleri gibi) ve bilgi değişim işlemlerine (ürün ve süreçler, kalite, muhasebe ve güvenlik gibi) dönüşmesinden sonra, maliyetleri ortaya çıkaran faaliyetler odak noktası haline gelmiştir (Miller, Vollmann, 1985).

Bu teknikte ortaya çıkan maliyetler mamul veya hizmetlerde değil, mamul veya hizmeti ortaya çıkaran faaliyetlerde izlenmektedir. Böylece genel üretim maliyetlerinin kesin ve doğru bir şekilde dağıtılması sağlanarak, gerek mamul ve hizmetlerin gerçeğe yakın bir şekilde maliyetlendirilmesi, gerekse üretim sırasında ortaya çıkan faaliyetlerin etkinliği ve verimliliği konusunda çarpıtılmış veriden ziyade doğru bir veriye ulaşılması söz konusu olmaktadır (Gunasekaran, Sardahi, 1998).

Ayrıca planlama ve kontrol aşamasında yöneticilerin ihtiyaç duyduğu maliyet verisi ve iş süreçleri hakkında geleneksel maliyet muhasebesinin sağlayamadığı detaylı bilgiyi sağlayarak, işletmelerin değişen çevresel koşullarda maliyet ve karlılık yönünden rekabet avantajını da arttırmaktadır.

Faaliyete Dayalı Maliyetlemenin kalite ile ilişkili faaliyetlerin belirlenmesinde rolü (Shank and Govindarajan,1993) ayrı bir önem taşımaktadır. Kalite ile ilişkili faaliyetlerde, faaliyete dayalı maliyetleme direkt olarak bir organizasyon içinde yer alan öncelikli maliyet belirleyicileri üzerinde odaklanmaktadır. Kalite, iyileştirme fırsatının karlı bir duruma gelebilmesi müşteriye değer katan faaliyetlerin öncelikli olarak belirlenmesi gerekmektedir. Faaliyete dayalı maliyet sistemi, işletme süreçlerindeki değer katan ve katmayan faaliyetler ve onların belirleyicileri hakkında bilgi sağlama rolünü üstlenmektedir. Bu noktada Cooper et al.(1992) kalite iyileştirme faaliyetlerinde işletmedeki tüm faaliyetlerin müşteriye değer katması yönünden bir derecelendirmeye tabi tutulması sayesinde sürekli iyileştirme takımlarının hangi faaliyetler üzerinde odaklanılması konusunda yardımcı olacağını belirtmişlerdir. Yukarıda bahsedildiği gibi Faaliyete Dayalı Maliyetlemenin bir üretim sisteminin performansını iyileştirmede değer katmayan faaliyetleri belirleme ve bunları elimine etme yanında verimlilik ve kalite iyileştirmesinde önemli bir etkiye sahip olduğu bir gerçektir.

1.6. TMS'YE GÖRE MALİYET MUHASEBESİ SİSTEMİ

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği zorunlu olarak 01.01.1994 tarihinden itibaren uygulamaya girmiştir. Söz konusu tebliğde maliyet hesapları, tekdüzen hesap çerçevesinin 7. grubunda yer almakta olup, 7/A ve 7/B şeklinde iki çeşide sahiptir. 7/A seçeneğinde maliyetler fonksiyon esasına göre izlenirken, 7/B seçeneğinde ise gider çeşitleri esasına göre izlenmektedir.

7/A Seçeneğinde Gider Hesapları, Çeşitleri ve Yerleri 7/A seçeneğine göre, giderler bir taraftan yapıldıkları anda ilgili büyük defter hesaplarına ,fonksiyon esasına göre kayıtlanırken aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit hem de gider yerleri açısından izlenecek şekilde kayıtlanmaktadır. 7/A seçeneğinde yer alan hesaplar; gider hesapları, gider yansıtma hesapları ve fark hesapları olmak üzere üç ana gruptan oluşmaktadır. (Cemalcılar, Sürmeli, 2010; Uslu, 2006)

Tablo 1. Gider, Yansıtma ve Fark Hesapları

Gider Hesapları	Yansıtma Hesapları	Fark Hesapları
710 Direk ilk Mad. VE Malzeme Gider.	711 Direk ilk Mad.ve Malz. Gid Y. HS	712 Direk ilk Mad.ve Malz. Gid F. HS
720 Direkt işçilik Giderleri	721 Direkt işçilik Giderleri Y. HS.	722 Direkt işçilik Giderleri F. HS
730 Genel Üretim Giderleri	731 Genel Üretim Giderleri Y. HS.	732 Genel Üretim Giderleri F. HS.
740 Hizmet Üretim Maliyeti	741 Hizmet Üretim Maliyeti Y. HS.	742 Hizmet Üretim Maliyeti F. HS
750 Araştırma ve Geliştirme Giderleri	751 Araş.ve Geliş. Giderleri Y. HS	752 Araş.ve Geliş. Giderleri F. HS
760 Pazar. Satış ve Dağıtım Giderleri	761 Pazar. Satış ve Dağıt. Gider Y.HS	762 Pazar.Satış ve Dağıt.Gider F. HS
770 Genel Yönetim Giderleri	771 Genel Yönetim Giderleri Y. HS	772 Genel Yönetim Giderleri F. HS
780 Finansman Giderleri	781 Finansman Giderleri Y. HS	782 Finansman Giderleri F. HS

Kaynak; Cemalcılar, Sürmeli, 2009

1.6. GİDER ÇEŞİTLERİ

Mal ve hizmet üretimi sırasında gerçekleşen maliyet giderleri bir taraftan fonksiyonel gider hesaplarına kayıtlanırken, aynı zamanda bu giderler yardımcı defterlerde çeşit ve gider yeri açısından da izlenir. Gider çeşitle Dönem içinde gerçekleşen giderler gider hesaplarının borç tarafına kaydedilecektir. İşletmenin tahmini veya standart maliyetleri kullanması durumunda da önceden belirlenen maliyetler gider yansıtma hesaplarının alacak taraflarına kaydedilecektir. Böylece gerçekleşen giderler ile önceden belirlenen giderlerin karşılaştırması sağlanacaktır.

Tablo 2. Gider Çeşitleri ve Gider Yerleri;

Gider Çeşitleri	Gider Yerleri
0 İlk Madde ve Malzeme	10 Esas Üretim Gider Yerleri
1 İşçi Ücret ve Giderleri	20 Yardımcı Üretim Gider Yerleri
2 Memur Ücret ve Giderleri	30 Yardımcı Hizmet Gider Yerleri
3 Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	40 Yatırım Gider Yerleri
4 Çeşitli Giderler	50 Üretim Yerleri Yönetimi Gider Yerleri
5 Vergi, Resim ve Harçlar	60 Araştırma ve Geliştirme Gider Yerleri
6 Amortismanlar ve Tükenme Payları	70 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Gider Yerleri
7 Finansman Giderleri	80 Genel Yönetim Gider Yerleri

Kaynak: Cemalcılar, Sürmeli ,2009

1.8. ÜRETİM GİDERLERİNİN DAĞITIMI

Üretim işletmelerinde yapılan üretim çalışmalarına bağlı olarak pek çok bölüm ve pek çok gider yeri bulunmaktadır. Üretim karmaşık bir yapıdır. Karmaşık yapı bir takım işlemlerle takip edilebilir. Maliyet muhasebesi işlem akış şemasına göre, maliyeti meydana getiren giderler, öncelikle gider türü olarak belirlenip kaydedilmekte, sonra gider yerlerine aktarılmaktadır. Toplam üretim giderlerinin dağıtımı üç aşamada gerçekleşir. Bunlar aşağıdaki gösterilmiştir.

Tablo 3. Dağıtım Basamakları ve Giderlerin Dağıtım Yerleri

DAĞITIM BASAMAKLARI	DAĞITILACAK GİDER	DAĞITILACAK YER
1. Dağıtım	Toplam Üretim Giderleri - DİMMG - DİG - GÜG	Gider Yerlerine Esas Üretim Gider Yerlerine
2. Dağıtım	Gider Yerlerinin Giderleri	Esas Üretim Gider Yerlerine
3. Dağıtım	Esas Üretim Gider Yerleri	Mamüllerin Maliyetine Yüklenir

Kaynak; Benligil, Sürmeli, 2009

1.8.1. Toplam Üretim Giderlerinin I. Dağıtım:

Belirli bir dönem içinde yapılan çeşitli üretim giderleri, gider yerlerine dağıtılır. Bu giderlerin hangi bölümde ne kadar tüketildiği belirlenemez. Belirli giderler direkt giderlerdir. Onları dağıtım tablosuna direkt yazabilir. Endirekt giderlerin hangi birimde ne kadar tüketildiği belirli olmadığından bir anahtar ile dağıtılması gerekir. Dağıtımın karıştırılmaması için gider dağıtım tablosu düzenlenir. Giderler farklı olduğundan gider yerlerine dağıtılırken de farklı "dağıtım anahtarı" kullanılır. Sabit giderler için dağıtım anahtarının kullanılmasına gerek yoktur.

1.8.2. Genel Üretim Giderlerin 2. Dağıtım:

Dağıtım, yardımcı üretim ve hizmet yerlerinin toplam giderlerinin esas üretim yerlerine dağıtılmasıdır. Dağıtım, gider çeşidine en uygun "dağıtım anahtarı" kullanılarak yapılır. Yardımcı gider yerlerinin maliyetini esas gider yerlerine dağıtılmasında aşağıdaki yöntemler kullanılmaktadır (Benligil ve Sürmeli, 2009).

İkinci Dağıtımda Kullanılan Yöntemler aşağıda belirtilmiştir.

1. Kademeli Dağıtım Yöntemi;
2. Matematiksel Dağıtım Yöntemi;
3. Basit Dağıtım Yöntemi;
4. Planlı Dağıtım Yöntem;

1.8.2.1. Kademeli Dağıtım Yöntemi: Yardımcı gider yerlerinin dağıtımında en çok kullanılan yöntemdir. Giderler dağıtılırken her birimin gideri kendisinden sonra gelen birime ve diğerlerine yüklenir. İlk gider yerinin gideri, diğer gider yerlerine, bir sonrakinin gideri diğer birimlere dağıtılarak devam edilir. Bu dağıtımda sıralama değişik şekillerde yapılabilir:

- Gider tutarının büyüklüğüne,
- Gider yerlerinden yararlanmaya,
- Gider payının büyüklüğüne göre dağıtım yapılabilir (Özer, 2004).

1.8.2.2. Matematiksel Gider Dağıtım Yöntemi: Bu yöntemde Hizmet ve yardımcı gider yerlerinin birbirlerinden aldığı hizmet yüzdeleri hesaplanır. Bu yüzdeler dikkate alınarak kurulan denklemlerin, çözümü sonunda, hizmet merkezlerinin, birbirlerinden aldıkları gider payları hesaplanmış olur. Bundan sonra Belirlenen dağıtım ölçülerine göre, gider yerlerinin giderleri, diğer ana, hizmet ve yardımcı gider merkezlerine dağıtılır (Uslu, 1990).

1.8.2.3. Basit Dağıtım Yöntemi (Doğrudan Dağıtım Yöntemi): Dağıtıma tabi gider yerlerinde toplanmış giderleri sadece esas üretim yerleri arasında dağıtıldığı yöntemdir. Gider yerleri arasında dağıtım yapılmaz.

Dağıtıma tabi gider yerlerinin giderleri, sırayla bir sonraki gider yerine dağıtılır. Buna göre, sıralamanın en başındaki dağıtıma tabi gider yeri giderleri, bu gider yerinden yararlanmış tüm gider yerlerine dağıtılır. Sıralamanın sonundaki dağıtıma tabi gider yeri giderleri ise sadece esas üretim ve dönem gider yerlerine dağıtılır.

1.8.2.4. Planlı (Standart) Dağıtım Yöntemi: Yardımcı ve hizmet gider yerlerinde toplanan giderlerin dağıtımında kullanılan diğer yöntemde, planlı dağıtım yöntemidir. Dağıtıma tabi yardımcı üretim ve hizmet gider yeri giderlerinin, tahmin yoluyla veya bütçeler aracılığı ile belirlenerek, saptanan dağıtım oranlarına göre ilgili gider yerlerine dağıtılmasıdır. (Akdoğan, 2012 ; Büyükmirza, 2012)

1.8.3. Genel Üretim Giderlerinin 3. Dağıtımı (Birim maliyetin hesaplanması):

Bu dağıtıma tüm giderlerin maliyetlere yüklenmesi de denir. Üretim bölümünde toplanan malzeme, işçilik ve genel üretim giderleri çeşitli dağıtım ölçüleri kullanılarak ürünlere yüklenir. Dağıtım ölçüleri her işletme için farklı alınabilir. Dağıtım yapılmadan toplam maliyetin hangi mamule ne kadar harcandığı belirlenemez.

Direkt maliyet giderleri (DİMMG ve DİG) dışında kalan giderlerin tamamına bu isim verilir. Bu giderler maliyetlerine doğrudan yansıtılmadığından bazı ölçülere göre mamullere yüklenmesi gerekir. Bu dağıtım kriterlerine dağıtım anahtarları adı verilmektedir. Genel üretim giderlerinin üretimin süreçleri ve çeşitliliği dikkate alındığında dağıtımı değişiklik gösterir. Örneğin sipariş üzerine çalışan firmalar, üretim aşamaları farklı olanlar, standart üretim giderlerine göre üretim yapanlar, farklı şekillerde genel üretim giderlerini paylaşabilirler (Kısakürek, 2009).

1.9. GİDERLERİN GİDER YERLERİNE DAĞITILMASI

Gider dağıtımında amaç, üretilen mamul veya hizmet maliyetinin belirlenmesidir. Muhasebe teknikleri ve bilgi sistemlerindeki değişimler nedeniyle bir kayıta gider türü, gider çeşidi ve gider yeri aynı kayıta gösterilebilmektedir.

İşletmedeki masraf yeri (gider yeri) belli maliyetlerin belli yerlerde yapılması ve bunların kontrolü amacıyla oluşturulmuştur. Masraf yerinde kontrol daha anlamlıdır ve işletme büyük bir kontrol gücü kazandırır. Masraf yerleri aynı zamanda maliyetlerin doğru hesaplanması ve birbirleri ile ilişkilerinin maliyetlendirilmesi açısından son derece önem taşımaktadır (Erol, 2008; Akdoğan, 2008).

Maliyetleri gider yerlerinde tutmanın amaçları şöyle sıralanabilir;

1. Üretilen mamullerin her üretim aşamasında maliyetlerini doğru hesaplamak,
2. Maliyet bilgilerini maliyet planlaması ve kontrolünde kullanmak,
3. Maliyet bilgilerini özel yönetim kararlarına dayanak amacıyla kullanmak.

1.8.4. Esas Üretim Gider Yeri; İşletmenin ana faaliyet konusunu oluşturan mamul ve hizmetlerin üretildiği yerdir.

1.8.5. Yardımcı Üretim Gider Yeri; Esas üretim gider yerlerinin ve diğer gider yerlerinin faaliyetlerine devam edebilmesi için gereken yan girdileri üreten birimlerdir.

Yardımcı Hizmet Gider Yeri; İşletmedeki gider yerlerine hizmet veren birimlerdir (Erol, 2008; Akdoğan, 2008).

1.9.3. Gider Dağıtım Tablosu; giderlerin dağıtıldığı tablodur, işletmeden işletmeye gösterir. Tabloda gider yerleri, gider çeşitleri, yardımcı üretim ve yardımcı hizmet gider yerlerinden esas üretim gider yerlerine düşen gider payları, her bir gider yerinde toplanan giderler yer alır.

Gider dağıtım tablosunda genel üretim giderlerinin sabit ve değişken kısımları ile direkt ilk madde ve malzeme giderleri ve direkt işçilik giderleri de gösterilebilir. Gider dağıtım tablosu, aylık veya fiili ya da tahmini giderlerin dağıtılması amacıyla yıllık olarak hazırlanabilir.

1.10. GİDER YERLERİNE DAĞITIM ANAHTARLARI YARDIMIYLA YÜKLENEBİLEN GİDERLER;

1.10.1 Gider yerlerine doğrudan yüklenebilen giderler; gider yeri belli olan giderlerdir;

- Direkt ilk madde ve malzeme
- Direkt işçilik
- Endirekt ilk madde ve malzeme
- Endirekt işçilik
- Ustabaşı ücretleri
- Makine amortismanları

1.10.2. Gider yerlerine dağıtım anahtarları yardımıyla yüklenebilen giderler; birden fazla gider yerine ait olan giderlerdir.

- Fabrika bina amortismanı
- Isınma gideri
- Bakım onarım gideri
- Temizlik, taşıma elemanlarının ücretleri

1.10.3. Gider Dağıtım Anahtarları;

Gider yerlerine doğrudan yüklenemeyen giderleri, gider yerlerine dağıtmak için kullanılan ölçülere dağıtım anahtarı ya da dağıtım ölçüsü denir.

Dağıtım anahtarı seçilirken, dağıtılacak giderin niteliğine uygunluğu, ölçülebilirliği, pratikliği ve mantıklılığı gibi kriterlere bakılmalıdır. Örneğin teknoloji yoğun üretim yapan işletmenin direkt işçilik saatleri yerine makine saatleri kullanılması daha anlamlıdır.

Örneğin;

- Fabrika binası amortismanı kapladığı alana; m²
- Isıtma gideri m², kapladığı alan, radyatör dilim sayısı
- Aydınlatma gideri ampul sayısı, watt toplamı
- Bakım onarım giderleri makine sayısı, makine saatleri
- Enerji giderleri makinelerin gücü
- Sosyal giderler, yemek giderleri, servis (ulaşım) giderleri işçi sayısı

Dağıtım anahtarı seçiminde ayrıca aşağıdaki faktörler de dikkate alınır;

- İşletme büyüklüğü
- İşletmenin muhasebe sistemindeki kayıt ve bilgi akışı
- İşletme yönetiminin politikaları
- Gider dağıtımının amacı
- Dağıtılacak giderlerin büyüklüğü

Bu nedenle her bir işletmenin dağıtım anahtarı farklı olacaktır.

1.11. MALİYET DAĞITIM TABLOSU

Ortak maliyetlerin maliyet yerlerine dağıtılmasında maliyet dağıtım tablosundan yararlanılır. Bu tabloda yukardan aşağıya ortak maliyet türleri soldan sağa maliyet yerleri sıralanırlar. Bu tabloda dağıtım yalnızca üretim yetki ve sorumluluk merkezi açısından ele alınacağı için maliyet yerleri ana ve yardımcı maliyet yerleri diye ayrılmıştır.

Tablonun genel görünüşü aşağıdaki gibidir. Tablodan görüleceği gibi üretim ortak maliyetleri önce ana ve yardımcı maliyet yerlerine dağıtılmaktadır. Bu dağıtıma I.Dağıtım, bunun sonucunda ana ve yardımcı maliyet yerlerine toplanan genel üretim giderlerine I.TOPLAM adı verilir. Birinci dağıtımdan sonra yardımcı maliyet yerlerinin I.TOPLAM maliyetleri yeniden dağıtılmaktadır. Bu dağıtıma II. Dağıtım denilmekte ve bu dağıtım sonucunda tüm üretim ortak maliyetleri ana maliyet yerlerinde toplanmaktadır. Ana maliyet yerlerinin II.TOPLAM maliyetleri her ana maliyet yerleri için seçilen bir faaliyet hacim ölçüsüne oranlanarak her ana maliyet yerinin yükleme oranları bulunmaktadır.

O ana maliyet yerinde gerçekleştirilen üretime, yükleme oranının hesaplanmasında kullanılan faaliyet hacim ölçüsünden ne kadar kullanılmışsa yükleme oranı yardımı ile genel üretim gideri payı verilmektedir. Bu işlemede kimi yayınlarda üçüncü dağıtım denilmektedir (Haftacı, 2009).

Maliyet dağıtım tablosunun temel işlevi, çeşitli maliyet türlerinin maliyet yerlerinden geçerek, mamullere yüklenmesini sağlamaktadır (Haftacı, 2009).

Tablo 4. Maliyet Dağıtım Tablosu

Maliyet Yerleri Maliyet Türleri	ANA MALİYET YERLERİ		YARDIMCI MALİYET YERLERİ			TOPLAM
	I	II	A	B	C	
1.GENEL ÜRETİM GİDERİ	X	X	X	X	X	XXX
2.GENEL ÜRETİM GİDERİ	X	X	X	X	X	XXX
3.GENEL ÜRETİM GİDERİ	X	X	X	X	X	XXX
4.GENEL ÜRETİM GİDERİ	X	X	X	X	X	XXX
I.TOPLAM	XX	XX	XX	XX	XX	XXX
A'nın Dağıtımı	X	X	←			
B'nin Dağıtımı	X	X	←	←		
C'nin Dağıtımı	X	X	←	←	←	
II. TOPLAM	XXX	XXX	←	←	←	XXX
YÜKLEME ORANLARI	↓ A	↓ b				

Kaynak; Haftacı, 2009

BÖLÜM 2

2. SAĞLIK SEKTÖRÜN' DE MALİYET ANALİZİNİN ÖNEMİ

2. 1. SAĞLIK SEKTÖRÜNÜN TEMEL ÖZELLİKLERİ

2.1.1. Sağlık Sektörü Kavramı; Sağlık sistemi ele almadan önce, performans kriterlerinin geliştirilmesine temel teşkil edecek şekilde sağlık sisteminin tanımlanması ve sınırlarının çizilmesi gereklidir. Sağlık hizmetleri, hastalıkların teşhis, tedavi ve rehabilitasyonu yanında hastalıkların önlenmesi ve toplum ve bireyin sağlık düzeyini geliştirilmesi ile ilgili faaliyetler bütünü anlamına gelmektedir (Kavuncubaşı ve Yıldırım, 2010).

Sağlık hizmetleri; toplum sağlığının korunması, geliştirilmesi, hastalıkların tedavi ve rehabilitasyonu amacıyla sağlık kurumları ve sağlık profesyonelleri tarafından sunulan hizmetlerdir. Sağlık hizmetlerinin Yürütülmesine Hakkında Yönergede, sağlık hizmeti şu şekilde tanımlanmaktadır (SB, 2000).

İnsan sağlığına zarar veren çeşitli etmenlerin yok edilmesi ve toplumun bu etmenlerin etkilerinden korunması hastaların tedavi edilmesi bedensen ve ruhsal yetenek ve becerileri azalmış olanların rehabilite edilmesi için yapılan hizmetlerdir.

Birey ve toplum sağlığını çok sayıda faktör etkilediği için sağlık hizmetlerinin kapsamını ve etkisini belirlemek oldukça zor bir konudur (Black ve Gruen, 2005; Kavuncubaşı ve Yıldırım, 2010).

Sağlık hizmetleri hizmet kapsamı bakımından üç düzeye ayrılmaktadır. Bunlar;

1. Birinci basamak sağlık hizmetleri
2. İkinci basamak sağlık hizmetleri
3. Üçüncü basamak sağlık hizmetleri

Birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumları tarafından hizmetlerin kapsamı ulaşılabilirlik düzeyi ve maliyetleri farklılık göstermektedir. En maliyetli sağlık hizmeti

basamağı genelde üçüncü basamak sağlık hizmeti veren kurumlardır.(Kavuncubaşı ve Yıldırım, 2010;Black, N.Gruen, 2005)

Günümüz kompleks dünyasında bir sağlık sisteminin ne olduğunu, nelerden oluştuğunu ve nerede başlayıp nerede bittiğini tam olarak söylemek zordur.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2000 Raporu sağlık sistemini, temel amacı sağlığı geliştirmek, yenilemek ve sürdürmek olan tüm aktiviteleri içerecek biçimde tanımlamıştır (WHO 2000; Murray, Frenk 2000; WHO 2001; Murray, Frenk 2001; IHSD 2000a; WHO 2000).

En dar tanım, sağlık sisteminin sınırlarını, sağlık bakanlığının direkt kontrolü altındaki aktiviteleri içerecek şekilde çizmektedir. Özellikle sağlığı iyileştirmeyi amaçlayan birçok aktivite (örneğin, tütün ve alkol ürünlerini kullanmayı azaltmayı amaçlayan vergiler) bu sınırların dışında kalmaktadır.

Bazı ülkelerde bu sınır, diğer devlet departmanları, misyonerler, devlet kontrolü dışındaki dernek ve vakıflar ya da özel sektör tarafından sunulan çoğu kişisel sağlık hizmetlerini de dışarıda bırakmaktadır.

Üçüncü tanım daha da kapsamlıdır ve temel amacı sağlığı iyileştirmek olan her faaliyet sağlık sisteminin bir parçası olarak düşünülmektedir. Bu tanım tıbbi ve kişisel olmayan sağlık hizmetlerini içerdiği gibi, trafik kazalarından kaynaklanan ölümleri düşürmeye yönelik düzenlemeler gibi sektörlerarası aktiviteleri de içermektedir. (WHO, 2005)

“Sağlık Sektörü” sağlığa dolaylı, doğrudan veya asıl etkileri olan mal ve hizmet nitelikli her türlü ürünü üretmek / arz etmek ve talep etmek / tüketmek üzere çok farklı üretim alanlarında kurulmuş sistem ve alt sistemler ile, bunların içerdiği kişi, kurum, kuruluş, statü, ürün ve benzerlerinin tümünü belirtmek için kullanılan, genel ve kapsayıcı bir kavramdır (Coşkun ve Akın, 2009).

2.1.2 Sağlık Sektörünün Alanları

Sağlık sektörü kapsamında mal ve hizmet arz ve talep sistemleri, bunlara bağlı alt sistemler ile, değiştirilmesi hiç olmazsa kısa vadede mümkün olmayan bağlayıcı şartlar / belirleyiciler / statüler yer almaktadır. Sağlık sektörünün bu yapıdaki kapsamı, merkezden çevreye doğru genişledikçe yoğunluğu azalan hizmet / etki alanları (halkaları) şeklinde, ürünlerinin insan sağlığına etki / katkı dereceleri esas alınarak, şöyle belirlenebilir (WHO, 2003).

2.1.3. Asıl Sağlık Hizmetleri Alanı

Sağlıklı insanlar, hastalar ve sağlık personeli gibi kişiler ile, hastane, eczane, sağlık ocağı, laboratuvar, muayenehane, Sağlık Bakanlığı, SSK, belediyeler, özel sektör ve benzeri kurum ve kuruluşlarca verilen bağışıklama, tanı ve tedavi, halkın sağlık eğitimi, ilk yardım, evde bakım, eczacılık, AÇSAP hizmetleri ve diğer benzeri konular gibi kişiye yönelik koruyucu-geliştirici, birinci kademe tedavi ve yataklı tedavi türü yataklı ve yataksız sağlık hizmetlerinin yer aldığı, kısaca sağlık hizmeti olarak adlandırılan Asıl Sağlık Hizmetlerinin üretim / arz ve tüketim / talep sistem, alt sistem ve belirleyici statülerin ve hizmetlerin oluşturduğu, merkezdeki alandır. Bu alan, kendisini kuşatan diğer iki alandan / halkadan kuvvetle etkilenir (Sargutan, 1993; Sargutan, 2004).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO),ise “müşahede, teşhis, tedavi ve rehabilitasyon olmak üzere gruplandırılabilir sağlık hizmetleri veren, hastaların uzun veya kısa süreli tedavi gördükleri yataklı kuruluşlar” şeklinde hastaneleri tanımlamıştır (Can ve İbicioğlu, 2008).

Hastane işletmeleri, sağlık tanımı kapsamındaki hizmetleri üreten günümüzün en karmaşık işletmeleri; yapısal, teknolojik ve çevresel özellikleri nedeniyle en yüksek uzmanlaşmaya sahip birer örgüt ve toplumsal örgütlerin en eski örneklerinden birini oluşturan organizasyonlardır (Aslan, 2004).

2.2. SAĞLIK SEKTÖRÜNÜN VE SAĞLIK HİZMETLERİNİN AMACI, HEDEFLERİ, NİTELİKLERİ

Sağlık kavramı yaygın olarak “insanın hastalık ve sakatlığının olmaması yanında beden, ruh ve sosyal bakımdan tam iyilik halinde bulunması” olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram ve tanımın Türkçe tam karşılığı “sıhhat, esenlik” veya ilintili olarak “sağaltma, sağaltım” kelimeleri olmakla beraber, “ölü olmamak” anlamındaki “sağ” kökünden türetilen “sağlık” ve benzeri sözcükler, yanlış da olsa, yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.

Sağlık sektörünü oluşturduğunu varsaydığımız iç içe üç alandan (halkadan), “sağlık” elde etmeyi ve korumayı amaçlayan en içteki Asıl Sağlık Hizmetleri alanı ile, ortadaki Yakın - Doğrudan Etkili hizmet alanında verilen hizmetler “sağlık hizmetleri” olarak adlandırılabilir. Ancak, bu kullanım her zaman doğru anlamı ve kapsamı vermediğinden, “sağlık hizmetleri” kavramı daha doğru olan aşağıdaki kapsamda kullanılmalıdır.

Sağlık Hizmeti kavramı, sağlık sektörünün merkezinde yer alan Asıl Sağlık Hizmetleri'nin, daha kısa olan bir başka söyleyiş biçimidir Günümüzde sağlık hizmetleri, “sağlık” çıktısını, ürününü , hizmetini , sonucunu oluşturan tüm kişi, kuruluş, ürün ve hizmetlerin tedbir, tarama, teşhis, tedavi, tedavi sonrası gibi, ortak sağlık hizmeti üretimleri görünümündedir.

Sağlık Hizmetleri Sistemi ve daha kısa söyleyişiyle Sağlık Sistemi Kavramları, sağlık hizmetleri arz ve talebinin oluşumunu ve bunun gerçekleştiği düzenleri, süreçleri , yapıları sistemi tanımlarlar. Sağlık sektörü ve sağlık hizmetleri ile, sektör içinde asıl ve büyük yeri oluşturup onun varolmasına yol açan hedef faaliyetlerin yer aldığı asıl sağlık hizmetleri arz ve talep unsurlarının ortak amacı;

Kişilerin sağlıklı olmasını sağlamak ve bunu koruyup geliştirmek yoluyla toplumu sağlıklı kılmaktır. Bu amaç çevreye, topluma ve kişiye yönelik sağlık hizmetlerinin arzını ve talebini kapsar ve bu yolla ulaşılabilecek son hedef sağlıklı dünyayı oluşturmaktır.

Sağlık hizmetlerinin amacının gerçekleşmesi için:

Toplumun tüm fertlerine, ihtiyaçları olan bütün sağlık hizmetlerini Yaşamın sağlık yönünden kalitesinin ve süresinin artırılması esas alınarak, eşitlik ve hakkaniyet içinde, insanların ihtiyaç ve beklentilerine uygun, ucuz, kaliteli, ulaşılabilir, yararlanılabilir, yeterli, kaliteli, verimli, etkili, bilimsel yönetim ilkeleri ile yönetilen, bölgeler ve sosyoekonomik gruplar arası sağlık düzeyi farklılıklarını azaltıcı, çağdaş yaşam gerekleriyle uyumlu, hasta haklarına saygılı, birey-aile ve toplumu bilgilendirip bilinçlendiren, toplum sağlığının elde edilmesi, korunması ve geliştirilerek sürdürülmesini sağlayan bir “şekilde”, Coğrafi, sosyal, maddi ve diğer imkan ve unsurlarla mümkün olduğunca sınırlanmayan ve iyi çalışan “yapılar” içinde verilmesidir (Coşkun ve Akın, 2009).

- Fert ve topluma sağlıklı yaşam bilgisi, şuuru, istek ve davranışının kazandırılması,
- Kişisel, toplumsal ve çevresel sağlıklı ortamlar sağlanması hedeflenmektedir.
- Bu amaç ve hedeflere yönelmiş iyi bir sağlık sektörünün ürünü olan sağlık hizmetlerinin nitelikleri: Fertlerin, toplumun ve son hedefte dünyanın sağlıklı olması için çalışan,
- Çekirdeğinde “Asıl Sağlık Hizmetleri” denilen ve doğrudan fertlere verilen sağlık hizmetlerinin bulunduğu,
- Hizmetleri ve ürünleri arasında, kurumları ve kesimleri arasında, arz ve talep sistemleri arasında, ilgili sektörler arasında “bütünlük” niteliği bulunması gereken,
- Kendi dışında kalan tüm sektörleri, üretim alanlarını, ekonomik ve sosyal gücü de kuvvetle ve doğrudan etkileyen,

- Toplumun güçlü, gelişmiş, müreffeh, kaynaşmış ve istikrarlı olmasında, birlik ve bütünlüğün kurulmasında ana unsurlardan birini oluşturan,
- Sosyal ve hizmet yönü ağır basan,
- Çok yönlü ve karmaşık, (Dawson ve diğerleri, 2001).
- Teknik ve teknolojik nitelikleri ağırlık kazanan ve gittikçe daha pahalı teknik ve teknolojiler kullanmaya yönelen,
- Sürekli ve süratli olarak değişip gelişen,
- Kamu malı ve hizmeti olma niteliğine sahip olarak belirtilebilir (Sargutan, 1993; Sargutan, 1996; Sargutan, 2004).

Sağlık sisteminin işlevsel ve duygusal hedefleri 5D başlığıyla şöyle sıralanmaktadır:

- Ölüm (Death),
- Hastalık (Disease),
- Sakatlık (Disability),
- Rahatsızlık (Discomfort),
- Doyumsuzluk (Dissatisfaction).

Bu olumsuzluklara karşı kullanılan 6 silah da şöyle sıralanmaktadır:

- Koruma (önlem),
- Tanı,
- Tedavi,
- Rehabilitasyon,
- İzlem (gözlem),
- Halkın Sağlık Eğitimi.

Sağlık sisteminin görevini istenilen kalite ve biçimde yerine getirebilmesi için gereken ön şartlar:

- Yasal Düzenlemeler / Yönlendirmeler,
- Ekonomik Destek / Finansman,
- Personel / Hizmet Sunumu,
- Bilgi, Teknik, Teknoloji ve benzerlerinden oluşan Yardımcı Unsurlar Sunumu olarak sayılmaktadır.

2.3. SAĞLIK HİZMETLERİNİN DÖRT TEMEL UNSURU: Sağlık sektörlerinin ve sistemlerinin varlık sebebi olan sağlık hizmetleri, gerek üretim - arz ve gerekse talep - tüketim aşamasında, aşağıdaki dört temel unsura ihtiyaç göstermektedir.

2.3.1. Sağlık İnsan Gücü:

Başta tabip olmak üzere, sağlık hizmetleri üretiminde asli unsur olan yeterli nicelik ve nitelikte sağlık insan gücüne ihtiyaç vardır. Sağlık sektörünün vazgeçilmeyen dört temel unsurundan “olmazsa olmaz” özellikte olanı sağlık insan gücü ve en başta da tabiptir. Bu sebeple, çağdaş batı tıbbi anlayışı söz konusu olduğunda, çok genel bir söyleyişle, “tabip yoksa sağlık hizmeti de yoktur” denilebilir. (Coşkun ve Akın, 2009).

2.3.2. Yardımcı Unsurlar:

Sağlık insan gücünün sağlık hizmeti üretmesi için gerekli olan bilgi, alt yapı, fiziki alan, enerji, ilaç, donatım (makine, teçhizat, cihaz, araç, malzeme) donanım, diğer ihtiyaç maddeleri, personel giderleri, malî kaynak ve benzerleri gibi, her türlü kuruluş, işletme, üretim, pazarlama, sunum ve talep / tüketim faaliyetleri ile ilgili olarak gerekli olan yeterli yardımcı unsurların varlığına ihtiyaç duyulmaktadır.

2.3.3. Arz Ve Talep Düzenleri:

Sağlık insan gücünün, yardımcı unsurları kullanarak sağlık ürünlerini üretip arz edeceği ve ihtiyacı olanların da talep edip tüketeceği yeterli arz ve talep düzenleri (mekanizmaları) ayrı ayrı oluşturulmalıdır (Sargutan, 1996; Sargutan, 2004).

2.3.4. Yönetim Yapıları:

Sağlık hizmetlerinin amaç ve hedeflerini gerçekleştirmek üzere

- sağlık hizmetlerinin amaçlarına en uygun sağlık hizmeti ürünlerini
- kaynakları en etkili ve verimli kullanacak ve geliştirecek biçimde,
- tıp biliminin gereklerine uygun şekilde,
- ihtiyaçlar ve amaçlar için en elverişli tarzda,

- yeterli nicelik ve niteliklere sahip olarak,
- yönetim yetersizlikleri ve görev ihmalleri olmayan sistemler içinde,
- sağlık idaresi bilim alanının kurallarına göre
- üretip arz etmek ve / veya talep edip tüketmek amacıyla sağlık hizmeti arz ve talep düzenlerini kuracak ve çalıştıracak, işletecek, yönetecek profesyonel sağlık yöneticilerinin görev yaptığı
- Üst Kademe Sağlık İdaresi,
- Birincil / Primer Sağlık Hizmetleri İdaresi,
- İkincil / Sekonder ve Üçüncül / Tersiyer (İkinci Basamak, yataklı, tedavi)

Sağlık Kurumları İdaresi yönetim yapılarına gerek duyulmaktadır (Sargutan, 1996; Sargutan, 2004).

2.4. SAĞLIK SEKTÖRÜNDE MALİYET ANALİZİ NEDEN ÖNEMLİ

Sağlık hizmetleri arzının pahalılığı, talebin tüketici tarafından belirlenmesi ve tesadüflüğü, talep esnekliğinin katı olması, ikamesinin olmaması ve sosyal amaçlı olması gibi özelliklerinden dolayı; hastane işletmesi yöneticilerinin politikalarını belirlerken kalite, etkililik, verimlilik, maliyet gibi genel ekonomik kavramlara ağırlık vermelerine neden olmuştur (Bulut ve İşman, 2004; Tutar ve Kılınç, 2007).

Vatandaşlarının sağlıklı yaşam sürmeleri için katlanılan sağlık hizmetlerindeki maliyet unsurları pek çok ülkede son otuz yılda yapılan düzenleme ve reformların odağındaki tartışma konusudur (Dawson ve diğerleri, 2001).

Sağlık hizmetlerinin maliyeti, hastanenin kendi faaliyet konusunu oluşturan sağlık hizmetini üretebilmesi için harcadığı üretim faktörlerinin para ile ölçülebilen değeri şeklinde tanımlanabilir (Yiğit ve diğerleri, 2003).

Bu tanımdan hareketle sağlık işletmelerindeki maliyetleri etkileyen unsurları; kapasite ve kapasite kullanımı, kullanılan teknoloji, hasta sevk zincirinde yer alan kademe, hizmet sunulan nüfusun yoğunluğu, epidemiyolojik yapısı, sağlık hizmetinin kalitesi ve sağlık hizmeti veren kurumların imajı, başta hekim olmak üzere istihdam edilen sağlık çalışanı ve diğer çalışanlar, hastanenin makine-teçhizat durumu, altyapısı ve para kaynağı şeklinde sıralamak mümkündür (Yiğit ve Ağırbaş, 2004; Minh ve diğerleri, 2009).

Hastane işletmeleri hastalara sağlık hizmeti sunarken oluşan maliyetleri kontrol etmek için çok ciddi hem çabalar sarf etmekte hem de maliyetlere katlanmaktadırlar. Bu bağlamda maliyetlerle ilgili bilgi akışının doğru ve güvenilir olması için otomasyon sistemine oldukça yüksek maliyetlere katlanmaktadırlar. Elde edilen maliyet bilgileri ile hastane işletmesi yöneticilerinin yaptıkları analizlerin temel amaçları şöyle sıralanabilir;

- Üst yönetime finansal faaliyetlerin değerlendirilmesi ve kontrolü için bilgi sunmak
- Hastane işletmesi yöneticilerine daha etkin yönetsel özerklik tanımak,
- Hastane işletmesi yöneticilerinin verimini değerlendirmek ve daha çok verim elde etme imkânlarını araştırmak ve hastanenin gelişimi ve karlılığı üzerindeki etkilerini göstermek,
- Maliyetleri azaltmak,
- İleriye yönelik finansal planlamalara yardımcı olmak ve
- Tedavinin nitelik ve niceliğini düşürmeden maliyetleri aynı düzeyde tutabilmek olarak sıralanabilir
- Maliyete verilen önemin artması değişen müşteri tutumları ve sıkı rekabet diğer işletmelerde olduğu gibi , sağlık işletmelerinde önemini artırmıştır (Yiğit ve diğerleri, 2003).

Günümüzün rekabetçi ve maliyet anayışlı pazarında , sağlık işletmelerinin rekabet üstünlüğü kazanabilmesi ve süreklilikleri için , hizmet kaltesinin tamamlanması, değerlendirilmesi ve ölçülmesi büyük önem taşır. Günümüzde sağlık sunucularından hem düşük maliyetle çalışmaları , diğer taraftanda kaliteden ödün vermemeleri beklenmektedir. Bu beklenenler maliyet analizinin önemini artırmıştır (Minh ve diğerleri, 2009).

BÖLÜM 3.

METODOLOJİ

3.1. Problem Durumu

Türkiye’de sağlık sektöründe maliyet analizi sunulan hizmetlerin maliyetlerinin ve fiyatlarının belirlenmesi açısından önemli olmasına rağmen, hem özel sektörde hem de kamu sektöründe maliyet analizlerine yeterince önem verilmediği ve maliyet hesaplanmalarının yapılmadığı görülmektedir.

Ameliyathaneler sağlık sektöründe sunulan hizmet hacmi ve sağlık hizmetlerinin sunumuna katkıları nedeniyle çok önemli hizmet sunum yerleridir. Çok komplike bir yapıya sahip olan ameliyathanelerin fiziki yapıları gibi iktisadi yapıları da komplikedir. Bu neden den dolayı ameliyathane maliyetlerini de oluşturmak bir o kadar zordur. Ameliyathaneler hastanelerin diğer bölümlerine göre hem giderlerin hem de gelirlerin en fazla olduğu bölümdür. Ancak, literatür ve uygulamalar incelendiğinde, ameliyathane maliyetlerinin Sağlık Bakanlığı’nın yayınladığı ameliyat bedelleri ile belirlendiği görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, ameliyathane ve birim ameliyat maliyetlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3.2. Problem Cümlesi

Bir özel hastanede ameliyat birim maliyetleri nedir ? sorusu bu çalışmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

3.3. Evren - Örneklem

Çalışma kapsamına Ankara’da ki özel bir hastane ameliyathanesi maliyet verileri alınmıştır.

3.4. Veri Kaynakları

Hastanenin maliyet analizinde öncelikli olarak giderler belirlenmiştir. Bu giderler ve bunların veri kaynakları aşağıdaki Tablo 5 'de sunulmuştur.

Tablo 5. Gider ve Veri Kaynakları Tablosu

Direkt Personel Giderleri	Hastane Personel Tahakkuk Veri Tabanı
Tıbbi Sarf Giderleri	Depo Ambar Ameliyathane Depo Kayıtları
Genel Sarf Giderleri	Depo Ambar Ameliyathane Depo Kayıtları
İlaç Giderleri	Eczane Kayıtları
Su Giderleri	Muhasebe, Fatura Kayıtları
Elektrik Giderleri	Muhasebe, Fatura Kayıtları
Havagazı Giderleri	Muhasebe, Fatura Kayıtları
Haberleşme Giderleri	Muhasebe, Fatura Kayıtları
Dışardan Sağlanan Hizmetler Bakım Onarım Giderleri Sigorta Giderleri Oksijen Giderleri Temizlik Giderleri Yemekhane Giderleri	Muhasebe, Fatura Kayıtları
Demirbaş Amortisman Giderleri	Demirbaş Kayıtları
Bina Amortisman Gideri	Teknik Servis Kayıtları

3.5. Analiz Yöntemi

Analizde kullanılacak giderler belirlendikten sonra hastanedeki gider merkezleri belirlenmiştir. Analizde kullanılan gider merkezleri aşağıdaki Tablo 6 da sunulmuştur

Tablo 6. Gider Yerleri Tablosu

ESAS ÜRETİM GİDER YERLERİ	GENEL ÜRETİM GİDER YERLERİ	YARDIMCI ÜRETİM GİDER YERLERİ
Ameliyathane	Santral	Mutfak Yemekhane
Kan Bankası	Rektörlük	Ev İdaresi/Isı Merkezi
Laboratuvar	Başhekimlik	Halkla İlişkiler
Patoloji	Bilgi İşlem	Araç İşletmeciliği
Tıbbi Genetik	İdari Birim Yardımcılığı	Teknik Servis
Nükleer Tıp	Fatura Tahakkuk	Güvenlik
Radyodiyagnostik	Tky	Merkezi Sterilizasyon
Enfeksiyon Has. Ve Klinik Mik.		Arşiv-İstatistik
Anesteziyoloji		Hasta Kabul
Acil Poliklinik		Biyomedikal Departmanı
Adli Tıp		Eczane
Ağız Ve Diş Hastalıkları		Rapor Ünitesi
Beyin Ve Sinir Cerrahisi		
Çocuk Acil		
Çocuk Cerrahisi		
Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları		
Dermatoloji		
Endokrinoloji		
Fiziksel Tıp Ve Reh.		
Gastroentroloji		
Genel Cerrahi		
Göğüs Hastalıkları		
Göz Hastalıkları		
Hematoloji		
İç Hastalıkları		
Kadın Sağlığı Ve Hast.		
Kalp Ve Damar Cerrahisi		
Kardiyoloji		
Kulak Burun Boğaz		
Nefroloji		
Nöroloji		
Onkoloji		
Ortopedi Ve Travmatoloji		
Plastik Ve Rekons.Cer		
Romatoloji		
Ruh Sağlığı Ve Hast.		
Üroloji		
Hemodializ		

Giderlerin ve gider merkezlerinin belirlenmesinden sonra giderlerin gider merkezlerine uyumlaştırılması başka bir ifade ile birinci dağıtım gerçekleştirilmiştir. Birinci dağıtımda kullanılan dağıtım kriterleri (anahtarları) Tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. Giderler ve Dağıtım Kriterleri (Anahtarları) Tablosu

Giderler	Dağıtım Kriterleri
Direkt personel giderleri	Personelin görev yaptığı bölümlere ve görev yaptığı süreye göre dağıtılmıştır
Tıbbi Sarf Malzemesi Giderleri	Kullanım miktarlarına göre bölümlere dağıtılmıştır (iş emirleri- kayıt)
İlaç Giderleri	Kullanım miktarlarına göre bölümlere dağıtılmıştır (iş emirleri- kayıt)
Elektrik Giderleri	Enerji tüketim miktarına göre bölümlere dağıtılmıştır (kws- ampul adedi)
Su Giderleri	Su tüketim miktarlarına göre bölümlere dağıtılmıştır (m ³ – lavabo sayısı)
Havagazı Giderleri	Kullanım alanına göre dağıtılmıştır.
Haberleşme Giderleri	Personele göre dağıtılmıştır.
Bakım Onarım Giderleri	Bakım onarım taleplerine göre dağıtılmıştır.
Sigorta Giderleri	Sermaye varlıklarının bulunduğu bölümlere dağıtılmıştır.
Oksijen Giderleri	Kullanım taleplerine göre dağıtılmıştır.
Temizlik Giderleri	Kullanım alanına göre dağıtılmıştır.
Yemekhane Giderleri	Dönüştürülmüş öğün sayılarına göre dağıtılmıştır.
Bina Amortisman	Kullanım alanına göre dağıtılmıştır.
Demirbaş Amortisman	Sermaye varlıklarının bulunduğu bölümlere dağıtılmıştır.

Birinci dağıtımdan sonra esas gider merkezlerinin maliyetlerini belirleyebilmek ve bunların içinden çalışmanın amacı olan ameliyathane maliyetlerini tespit edebilmek için kademeli dağıtım (stepdown) yöntemi olarak adlandırılan maliyet analizi metodolojisi kullanılmıştır. Bu yöntem ile ameliyathane maliyetlerine etki eden hem direkt, hem de endirekt giderlerin tamamı dikkate alınmıştır.

3.7... Araştırma Kısıtları:

Bu çalışma özel bir hastanedeki ameliyathane maliyetlerinin incelenmesi ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Maliyet analizi yapılan hastanede ilgili yıla ait gider kalemleri, bunların dağılımı ve hastanenin toplam maliyeti aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 8. Gider Kalemleri Tablosu

GİDER KALEMLERİ	GİDER (TL)	YÜZDE (%)
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	57,97
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	16,43
GENEL SARF GİDERİ	527.860	0,50
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	9,39
SU GİDERİ	556.181	0,53
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	1,46
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0,57
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0,38
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	8,29
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	3,81
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	2,97
TOPLAM	105.858.384	100,00

Tablo 8 incelendiğinde; gider kalemleri içerisinde % 57,97 oranla ve 61.366.914 TL giderle en fazla pay, Direkt Personel Giderlerine aittir. Bu durumun nedeni hastane sektörünün emek yoğun hizmet sektörünün seçilmiş olmasıdır.

Tablo 9. I. Dağıtım Tablosu

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	MUTFAK YEMEKHANE	EV İDARESİ/İSİ MERKEZİ	HALKLA İLİŞKİLER	ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	TEKNİK SERVİS
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	1.209.629	2.748.328	46.330	589.196	566.136
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019					
GENEL SARF GİDERİ	527.860		190.047			
İLAÇ GİDERLERİ	9.85.613	0	0	0	0	0
SU GİDERİ	556.181	184.773	123.182	308	15	308
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	49.366	32.910	1.646	658	6.582
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	604.440	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	4.319.914	0	0	116.028	0
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	148.937	116.012	31.060	153	31.685
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	80.166	13.361	2.672	13.361	13.361
TOPLAM	105.858.384	5.992.785	3.828.280	82.016	719.411	618.072
ALAN	23.550	600	100	20	100	100
düzeltilmiş alan	23.470	600	100	20	20	100
personel sayısı	1.552	60	140	4	20	20
YATAK SAYISI						
POLİKLİNİK SAYISI	397.044					
YATAN HASTA SAYISI	20.865					
HASTA GÜNÜ SAYISI	0					
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	66	154	4	22	22
İLAÇ GELİRİ	10.539.570					
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	229.103	129.373	33.732	13.514	45.046
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540					
SU GİDERİ	556.474					
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440					
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004					
HABERLEŞME	401.134					
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030					
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561					
HABAŞ	263.311					
TEMİZLİK	190.047					
ELEKTRİK ORANI	4.681	150	100	5	2	20
SU ORANI	1.807	600	400	1	1	1

Tablo 10. I. Dağıtım Tablosu (Devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	GÜVENLİK	MERKEZİ STERİLİZASYON	ARŞİV- İSTATİSTİK	HASTA KABUL	BIYOMEDİKAL DEPARTMANI	ECZANE	RAPOR ÜNİTESİ	SANTRAL
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	902.422	128.847	318.367	383.287	233.849	171.430	70.283	166.107
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019								
GENEL SARF GİDERİ	527.860								
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	0	0	0	0	0	0	0	0
SU GİDERİ	556.181	308	308	308	308	308	308	308	308
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	3.291	3.291	658	1.646	1.646	1.646	1.646	3.291
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0	0	0	401.134
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	0	0	0	0	0	0	0	0
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	42.857	10.173	27.965	24.871	12.209	10.964	13.082	20.610
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	2.672	13.361	53.444	10.689	20.042	26.722	6.681	13.361
TOPLAM	105.858.384	951.550	155.980	400.742	420.800	268.053	211.070	92.000	604.811
ALAN	23.550	20	100	400	80	150	200	50	100
düzeltilmiş alan	23.470	20	100	400	80	150	200	50	100
personel sayısı	1.552	41	1	20	15	9	6	5	13
YATAK SAYISI	0								
POLİKLİNİK SAYISI	397.044								
YATAN HASTA SAYISI	20.865								
HASTA GÜNÜ SAYISI	0								
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖGÜN SAYISI	1.707	45	1	22	17	10	7	6	14
İLAÇ GELİRİ	10.539.570								
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	45.529	23.534	81.409	35.560	32.250	37.686	19.763	33.971
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540								
SU GİDERİ	556.474								
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440								
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004								
HABERLEŞME	401.134								
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030								
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561								
HABAŞ	263.311								
TEMİZLİK	190.047								
ELEKTRİK ORANI	4.681	10	10	2	5	5	5	5	10
SU ORANI	1.807	1	1	1	1	1	1	1	1

Tablo 11. I. Dağıtım Tablosu (Devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	REKTÖRLÜK	BAŞHEKİMLİK	BİLGİ İŞLEM	İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	FATURA TAHAKKUK	TKY	AMELİYATHANE
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	224.062	1.134.723	506.228	2.174.179	1.272.952	151.951	1.786.316
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019							157.200
GENEL SARF GİDERİ	527.860			38.892				8.533
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	0	0	0	0	0	0	450.000
SU GİDERİ	556.181	616	616	616	616	616	308	92.386
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	3.291	3.291	8.228	1.646	6.582	1.646	98.731
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	0	3.147.903	0	0	0	0	0
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	8.638	42.873	28.190	10.565	114.799	2.099	104.664
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	33.403	13.361	20.042	20.042	20.042	6.681	267.221
TOPLAM	105.858.384	270.010	1.918.400	602.195	2.207.046	1.414.990	162.684	2.965.052
ALAN	23.550	250	100	150	150	150	50	2.000
düzeltilmiş alan	23.470	250	100	150	150	150	50	2.000
personel sayısı	1.552	4	4	11	1	107	5	56
YATAK SAYISI	0							
POLİKLİNİK SAYISI	397.044							
YATAN HASTA SAYISI	20.865							
HASTA GÜNÜ SAYISI	0							
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	4	4	12	1	118	6	62
İLAÇ GELİRİ	10.539.570							
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	42.041	56.234	48.232	30.606	134.840	8.779	371.885
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540							
SU GİDERİ	556.474							
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440							
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004							
HABERLEŞME	401.134							
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030							
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561							
HABAŞ	263.311							
TEMİZLİK	190.047							
ELEKTRİK ORANI	4.681	10	10	25	5	20	5	300
SU ORANI	1.807	2	2	2	2	2	1	300

Tablo 12. I. Dağıtım Tablosu (Devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	KAN BANKASI	LABORATUVAR	PATOLOJİ	TIBBİ GENETİK	NÜKLEER TIP
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	357.435	970.655	825.656	316.817	408.857
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	694.120	2.635.752	175.302	352.753	228.801
GENEL SARF GİDERİ	527.860	8.118	6.867	4.004	3.234	3.705
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	1.231	2	0	1.273	474
SU GİDERİ	556.181	616	18.477	1.540	1.540	1.540
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	6.582	49.366	16.455	16.455	16.455
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	0	26.289	0	0	0
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	56.052	156.081	62.662	53.006	37.252
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	26.722	108.358	20.042	26.722	20.042
TOPLAM	105.858.384	1.150.876	3.971.847	1.105.661	771.800	717.125
ALAN	23.550	200	811	150	200	150
düzeltilmiş alan	23.470	200	811	150	200	150
personel sayısı	1.552	14	24	17	4	9
YATAK SAYISI	0					
POLİKLİNİK SAYISI	397.044				898	
YATAN HASTA SAYISI	20.865					
HASTA GÜNÜ SAYISI	0					
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	15	26	19	4	10
İLAÇ GELİRİ	10.539.570	1.367	2		1.414	527
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	82.774	264.439	82.704	79.728	57.294
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540					
SU GİDERİ	556.474					
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440					
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004					
HABERLEŞME	401.134					
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030					
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561					
HABAŞ	263.311					
TEMİZLİK	190.047					
ELEKTRİK ORANI	4.681	20	150	50	50	50
SU ORANI	1.807	2	60	5	5	5

Tablo 13. I. Dağıtım tablosu (devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	RADYODİYAGNOSTİK	ENFEKSİYON HAS. VE KLİNİK MİK.	ANESTEZİYOLOJİ	ACİL POLİKLİNİK	ADLİ TIP
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	4.031.319	1.062.558	1.724.525	786.819	91.798
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	3.084.671	253.533	263.311	149.100	
GENEL SARF GİDERİ	527.860	71.346	2.679	1.440	17.358	
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	584.832	70.846	53.813	135.625	0
SU GİDERİ	556.181	30.795	616	12.318	3.080	308
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	263.284	3.291	230.373	32.910	658
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	26.289	0	0	26.289	0
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	271.290	52.510	111.260	49.591	5.452
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	120.250	13.361	26.722	51.306	2.672
TOPLAM	105.858.384	8.484.076	1.459.394	2.423.762	1.252.079	100.889
ALAN	23.550	900	100	200	384	20
düzeltilmiş alan	23.470	900	100	200	384	20
personel sayısı	1.552	93	18	33	25	1
YATAK SAYISI	0					
POLİKLİNİK SAYISI	397.044	365	3.639	3.665	27.341	2
YATAN HASTA SAYISI	20.865	37	134	126		
HASTA GÜNÜ SAYISI	0					
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	102	20	36	28	1
İLAÇ GELİRİ	10.539.570	649.813	78.717	59.792	150.694	
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	391.540	65.871	137.982	100.898	8.125
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540					
SU GİDERİ	556.474					
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440					
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004					
HABERLEŞME	401.134					
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030					
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561					
HABAŞ	263.311					
TEMİZLİK	190.047					
ELEKTRİK ORANI	4.681	800	10	700	100	2
SU ORANI	1.807	100	2	40	10	1

Tablo 14. I. Dağıtım Tablosu (devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	AĞIZ VE DİŞ HASTALIKLARI	BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ	ÇOCUK ACİL	ÇOCUK CERRAHİSİ	ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	DERMATOLOJİ
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	2.999.121	1.044.291	117.672	583.924	4.604.502	587.674
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	839.547	668.434	18.145	39.962	14.945	13.421
GENEL SARF GİDERİ	527.860	7.287	3.092	8.479	3.260	8.267	3.756
İLAC GİDERLERİ	9.935.613	1.197	66.901	9.557	49.222	1.070.854	12.793
SU GİDERİ	556.181	15.398	1.540	1.540	1.540	7.699	1.540
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	279.739	4.937	3.291	3.291	82.276	3.291
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	106.929	89.035	10.638	31.588	245.034	25.145
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	313.985	50.238	6.948	36.877	400.832	26.722
TOPLAM	105.858.384	4.589.493	1.954.757	202.559	775.953	6.460.698	700.631
ALAN	23.550	2.350	376	52	276	3.000	200
düzeltilmiş alan	23.470	2.350	376	52	276	3.000	200
personel sayısı	1.552	64	15	4	11	113	14
YATAK SAYISI	0						
POLİKLİNİK SAYISI	397.044	54.205	5.636	18.017	1.888	33.484	14.509
YATAN HASTA SAYISI	20.865	37	907		491	2.079	12
HASTA GÜNÜ SAYISI	0						
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	70	17	4	12	124	15
İLAC GELİRİ	10.539.570	1.330	74.334	10.619	54.691	1.189.837	14.214
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	420.914	139.273	17.586	68.465	645.866	51.868
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540						
SU GİDERİ	556.474						
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440						
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004						
HABERLEŞME	401.134						
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030						
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561						
HABAŞ	263.311						
TEMİZLİK	190.047						
ELEKTRİK ORANI	4.681	850	15	10	10	250	10
SU ORANI	1.807	50	5	5	5	25	5

Tablo 15. I. Dağıtım Tablosu (devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	ENDOKRİNOLOJİ	FİZİKSEL TIP VE REH.	GASTROENTROLOJİ	GENEL CERRAHİ	GÖĞÜS HASTALIKLARI	GÖZ HASTALIKLARI
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	581.815	1.289.023	1.057.861	2.943.751	889.962	1.738.847
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	7.453	21.076	76.195	491.803	27.280	525.662
GENEL SARF GİDERİ	527.860	4.370	5.429	7.353	4.324	6.422	15.213
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	13.252	104	194.177	934.494	276.571	32.172
SU GİDERİ	556.181	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	3.291	8.228	4.937	4.937	3.291	4.937
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	32.819	76.658	49.138	205.661	44.149	89.906
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	26.722	106.888	53.444	53.444	26.722	52.643
TOPLAM	105.858.384	697.551	1.535.235	1.470.933	4.666.242	1.302.227	2.487.208
ALAN	23.550	200	800	400	400	200	394
düzeltilmiş alan	23.470	200	800	400	400	200	394
personel sayısı	1.552	9	29	17	50	21	30
YATAK SAYISI	0						
POLİKLİNİK SAYISI	397.044	22.830	8.635	11.810	8.461	9.168	30.410
YATAN HASTA SAYISI	20.865	53	2	560	2.138	395	1.339
HASTA GÜNÜ SAYISI	0						
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	10	32	19	55	23	33
İLAÇ GELİRİ	10.539.570	14.724	116	215.752	1.038.326	307.301	35.747
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	59.541	183.547	102.582	259.106	70.871	142.549
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540						
SU GİDERİ	556.474						
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440						
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004						
HABERLEŞME	401.134						
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030						
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561						
HABAŞ	263.311						
TEMİZLİK	190.047						
ELEKTRİK ORANI	4.681	10	25	15	15	10	15
SU ORANI	1.807	5	5	5	5	5	5

Tablo 16. I. Dağıtım Tablosu (devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	HEMATOLOJİ	İÇ HASTALIKLARI	KADIN SAĞLIĞI VE HAST.	KALP VE DAMAR CERRAHİSİ	KARDİYOLOJİ	KULAK BURUN BOĞAZ
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	235.903	1.726.608	3.276.217	2.060.052	2.291.819	997.795
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	39.635	3.141	373.071	1.294.357	2.491.527	17.978
GENEL SARF GİDERİ	527.860	3.668	1.237	25.996	2.813	25.661	5.730
İLAC GİDERLERİ	9.935.613	721.597	333.500	1.577.547	167.002	178.470	16.446
SU GİDERİ	556.181	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	3.291	8.228	6.582	6.582	9.873	3.291
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	26.289	26.289	455.672	26.289	26.289	26.289
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	12.399	86.287	122.395	184.032	185.890	60.382
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	26.722	53.444	133.611	73.753	156.324	26.722
TOPLAM	105.858.384	1.071.045	2.240.273	5.972.631	3.816.420	5.367.393	1.156.173
ALAN	23.550	200	400	1.000	552	1.170	200
düzeltilmiş alan	23.470	200	400	1.000	552	1.170	200
personel sayısı	1.552	3	52	68	31	57	21
YATAK SAYISI	0						
POLİKLİNİK SAYISI	397.044	5.078	11.271	21.849	6.463	20.845	18.204
YATAN HASTA SAYISI	20.865	573	29	3.503	1.264	2.017	799
HASTA GÜNÜ SAYISI	0						
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	3	57	75	34	63	23
İLAC GELİRİ	10.539.570	801.774	370.556	1.752.830	185.558	198.300	18.273
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	39.121	139.731	256.005	257.785	342.214	87.104
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540						
SU GİDERİ	556.474						
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440						
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004						
HABERLEŞME	401.134						
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030						
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561						
HABAŞ	263.311						
TEMİZLİK	190.047		26.289				
ELEKTRİK ORANI	4.681	10	25	20	20	30	10
SU ORANI	1.807	5	5	5	5	5	5

Tablo 17. I. Dağıtım Tablosu (devamı)

GİDER KALEMLERİ	TOPLAM	NEFROLOJİ	NÖROLOJİ	ONKOLOJİ	ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ	PLASTİK VE REKONS.CER	ROMATOLOJİ	RUH SAĞLIĞI VE HAST.	ÜROLOJİ	HEMODİALİZ
DİREKT PERSONEL GİDERLERİ	61.366.914	567.195	1.022.183	453.885	1.056.963	486.482	250.416	361.051	1.436.062	1.344.778
TIBBİ SARF GİDERLERİ	17.394.019	5.236	5.847	36.860	671.734	97.606	2.336	124	153.433	1.462.668
GENEL SARF GİDERİ	527.860	4.500	3.092	1.860	3.711	2.906	1.892	475	9.370	1.472
İLAÇ GİDERLERİ	9.935.613	512.390	178.578	1.265.084	45.494	41.748	9.375	0	126.208	802.788
SU GİDERİ	556.181	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	18.477
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540	3.291	3.291	3.291	3.291	3.291	3.291	8.228	3.291	197.463
HAVAGAZI GİDERLERİ	604.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HABERLEŞME GİDERİ	401.134	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER	8.775.609	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289	26.289	0
DEMİRBAŞ AMORTİSMAN GİDERİ	4.033.911	67.165	63.961	23.769	96.374	22.172	18.029	32.309	87.088	307.397
BİNA AMORTİSMAN GİDERİ	3.146.530	26.722	59.323	52.108	54.647	13.361	13.361	53.444	47.031	133.611
TOPLAM	105.858.384	1.214.328	1.364.104	1.864.685	1.960.042	695.396	326.529	483.460	1.890.310	4.268.654
ALAN	23.550	200	444	390	409	100	100	400	352	1.000
düzeltilmiş alan	23.470	200	444	390	409	100	100	400	352	1.000
personel sayısı	1.552	8	26	10	21	10	4	10	27	47
YATAK SAYISI	0									
POLİKLİNİK SAYISI	397.044	9.290	11.723	3.154	11.062	2.050	7.045	4.928	9.119	
YATAN HASTA SAYISI	20.865	602	545	1.365	606	313	27		879	33
HASTA GÜNÜ SAYISI	0									
DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ ÖĞÜN SAYISI	1.707	9	29	11	23	11	4	11	30	52
İLAÇ GELİRİ	10.539.570	569.322	198.420	1.405.649	50.549	46.387	10.416	0	140.231	891.987
AMORTİSMAN GİDERİ	7.180.441	93.887	123.284	75.877	151.021	35.533	31.390	85.754	134.118	441.008
ELEKTRİK GİDERİ	1.540.540									
SU GİDERİ	556.474									
DOĞAL GAZ GİDERİ	604.440									
AKARYAKIT GİDERİ+TAŞIT SİGORTA	1.042.004									
HABERLEŞME	401.134									
BİNA SİGORTA BAKIM ONARIM	2.440.030									
MAKİNA BAKIM ONARIM VE SİGORTA	2.133.561									
HABAŞ	263.311									
TEMİZLİK	190.047									
ELEKTRİK ORANI	4.681	10	10	10	10	10	10	25	10	600
SU ORANI	1.807	5	5	5	5	5	5	5	5	60

Tablo 18. I. Dağıtım Tablosu Sonucu Tablosu

GİDER MERKEZLERİ	GİDER (TL)	YÜZDE %
MUTFAK YEMEKHANE	5.992.785	5,66
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.828.280	3,62
HALKLA İLİŞKİLER	82.016	0,08
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	719.411	0,68
TEKNİK SERVİS	618.072	0,58
GÜVENLİK	951.550	0,90
MERKEZİ STERİLİZASYON	155.980	0,15
ARŞİV-İSTATİSTİK	400.742	0,38
HASTA KABUL	420.800	0,40
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	268.053	0,25
ECZANE	211.070	0,20
RAPOR ÜNİTESİ	92.000	0,09
SANTRAL	604.811	0,57
REKTÖRLÜK	270.010	0,26
BAŞHEKİMLİK	1.918.400	1,81
BİLGİ İŞLEM	602.195	0,57
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	2.207.046	2,08
FATURA TAHAKKUK	1.414.990	1,34
TKY	162.684	0,15
AMELİYATHANE	2.965.052	2,80
KAN BANKASI	1.150.876	1,09
LABORATUVAR	3.971.847	3,75
PATOLOJİ	1.105.661	1,04
TIBBİ GENETİK	771.800	0,73
NÜKLEER TIP	717.125	0,68
RADYODİYAGNOSTİK	8.484.076	8,01
ENFEKSİYON HAS. VE KLİNİK MİK.	1.459.394	1,38
ANESTEZİYOLOJİ	2.423.762	2,29
ACİL POLİKLİNİK	1.252.079	1,18
ADLİ TIP	100.889	0,10
AĞIZ VE DİŞ HASTALIKLARI	4.589.493	4,34
BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ	1.954.757	1,85
ÇOCUK ACİL	202.559	0,19
ÇOCUK CERRAHİSİ	775.953	0,73
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	6.460.698	6,10
DERMATOLOJİ	700.631	0,66
ENDOKRİNOLOJİ	697.551	0,66
FİZİKSEL TIP VE REH.	1.535.235	1,45
GASTROENTROLOJİ	1.470.933	1,39
GENEL CERRAHİ	4.666.242	4,41
GÖĞÜS HASTALIKLARI	1.302.227	1,23
GÖZ HASTALIKLARI	2.487.208	2,35
HEMATOLOJİ	1.071.045	1,01
İÇ HASTALIKLARI	2.240.273	2,12
KADIN SAĞLIĞI VE HAST.	5.972.631	5,64
KALP VE DAMAR CERRAHİSİ	3.816.420	3,61
KARDİYOLOJİ	5.367.393	5,07
KULAK BURUN BOĞAZ	1.156.173	1,09
NEFROLOJİ	1.214.328	1,15
NÖROLOJİ	1.364.104	1,29
ONKOLOJİ	1.864.685	1,76
ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ	1.960.042	1,85
PLASTİK VE REKONS.CER	695.396	0,66
ROMATOLOJİ	326.529	0,31
RUH SAĞLIĞI VE HAST.	483.460	0,46
ÜROLOJİ	1.890.310	1,79
HEMODİALİZ	4.268.654	4,03
TOPLAM	105.858.386	100,00

Tablo 18 incelendiğinde I. Dağıtım Tablosunda,

Radyodiyagnostik hizmetlerinin % 8,01 oranı ve 8.484.076 TL gideriyle en fazla paya sahip olduğu görülmüştür. Ameliyathane Hizmetleri bakıldığında ise, % 2,80 oranı ve 2.965.052 TL gideriyle 12. sırada yer almaktadır.

Aşağıdaki tablolar ise birinci dağıtım sonuçlarının kademeli dağıtım yöntemi kullanılarak, gider merkezlerinin kendi yerlerine dağıtılmayıp diğer gider merkezlerine dağıtıldığı ikinci dağıtım anahtarları ve II. Dağıtım tabloları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 19. II. Dağıtım Tablosu

		EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	HALKLA İLİŞKİLER	ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	TEKNİK SERVİS	GÜVENLİK	MERKEZİ STERİLİZASYON
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		3.828.280	82.016	719.411	618.072	951.550	155.980
	DAĞTİM MİKTARI						
MUTFAK	5.992.785	112.879	3.225	16.126	16.126	33.057	806
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	0	3.780	18.902	18.902	3.780	18.902
HALKLA İLİŞKİLER	89.021		0	0	0	0	0
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439			0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100				0	7.552	1.793
GÜVENLİK	995.941					0	4.832
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314						0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735						
HASTA KABUL	462.485						
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796						
ECZANE	267.798						
RAPOR ÜNİTESİ	112.277						
SANTRAL	648.050						
TOPLAM	14.932.900						

Tablo 20. II. Dağıtım Tablosu (Devamı)

		ARŞİV-İSTATİSTİK	HASTA KABUL	BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	ECZANE	RAPOR ÜNİTESİ	SANTRAL	REKTÖRLÜK
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		400.742	420.800	268.053	211.070	92.000	604.811	270.010
	DAĞITIM MİKTARI							
MUTFAK	5.992.785	16.126	12.094	7.257	4.838	4.031	10.482	3.225
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	75.610	15.122	28.354	37.805	9.451	18.902	47.256
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	0	0	0	0	0	0	0
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0	0	0	75.444
TEKNİK SERVİS	653.100	4.928	4.383	2.151	1.932	2.305	3.632	1.522
GÜVENLİK	995.941	19.329	3.866	7.248	9.665	2.416	4.832	12.081
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0	0	0	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	0	6.221	3.732	2.488	2.074	5.391	1.659
HASTA KABUL	462.485		0	0	0	0	0	0
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796			0	0	0	0	0
ECZANE	267.798				0	0	0	0
RAPOR ÜNİTESİ	112.277					0	0	0
SANTRAL	648.050						0	2.164
TOPLAM	14.932.900							413.361

Tablo 21. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		BAŞHEKİMLİK	BİLGİ İŞLEM	İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	FATURA TAHAKKUK	TKY	AMELİYATHANE	KAN BANKASI
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		1.918.400	602.195	2.207.046	1.414.990	162.684	2.965.052	1.150.876
	DAĞITIM MİKTARI							
MUTFAK	5.992.785	3.225	8.869	806	86.272	4.031	45.152	11.288
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	18.902	28.354	28.354	28.354	9.451	378.049	37.805
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	0	0	0	0	0	0	0
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	150.888	0	0	75.444	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	7.555	4.968	1.862	20.230	370	18.444	9.878
GÜVENLİK	995.941	4.832	7.248	7.248	7.248	2.416	96.646	9.665
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0	0	91.157	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	1.659	4.562	415	44.375	2.074	23.224	5.806
HASTA KABUL	462.485	0	0	0	0	0	0	0
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	0	0	0	0	0	0	31.680
ECZANE	267.798	0	0	0	0	0	0	35
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	0	0	0	0	0	0	0
SANTRAL	648.050	2.164	5.950	541	57.881	2.705	30.293	7.573
TOPLAM	14.932.900	2.107.626	662.146	2.246.272	1.734.794	183.731	3.648.017	1.264.605

Tablo 22. II. Dağıtım Tablosu (Devamı)

		LABORATUVAR	PATOLOJİ	TIBBİ GENETİK	NÜKLEER TIP	RADYODİYAGNOSTİK
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		3.971.847	1.105.661	771.800	717.125	8.484.076
	DAĞITIM MİKTARI					
MUTFAK	5.992.785	19.351	13.707	3.225	7.257	83.613
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	153.299	28.354	37.805	28.354	170.122
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	0	0	0	0	158
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	27.505	11.043	9.341	6.565	47.808
GÜVENLİK	995.941	39.190	7.248	9.665	7.248	43.491
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	9.953	7.050	1.659	3.732	38.569
HASTA KABUL	462.485	0	0	0	0	820
BIYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	95.039	31.680	15.840	31.680	95.039
ECZANE	267.798	0	0	36	13	16.511
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	0	0	0	0	199
SANTRAL	648.050	12.983	9.196	2.164	4.868	50.308
TOPLAM	14.932.900	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713

Tablo 23. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		ENFEKSİYON HAS. VE KLİNİK MİK.	ANESTEZİYOLOJİ	ACİL POLİKLİNİK	ADLİ TIP
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		1.459.394	2.423.762	1.252.079	100.889
	DAĞITIM MİKTARI				
MUTFAK	5.992.785	45.765	55.993	20.157	806
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	18.902	37.805	72.585	3.780
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	572	538	0	0
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	452.664	0
TEKNİK SERVİS	653.100	9.254	19.607	8.739	961
GÜVENLİK	995.941	4.832	9.665	18.556	966
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	36.463	18.231	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	7.465	13.686	10.368	415
HASTA KABUL	462.485	2.970	2.793	0	0
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	15.840	0	0	0
ECZANE	267.798	2.000	1.519	3.829	0
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	721	678	0	0
SANTRAL	648.050	9.737	17.851	13.524	541
TOPLAM	14.932.900	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359

Tablo 24. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		AĞIZ VE DİŞ HASTALIKLARI	BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ	ÇOCUK ACİL	ÇOCUK CERRAHİSİ
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		4.589.493	1.954.757	202.559	775.953
	DAĞITIM MİKTARI				
MUTFAK	5.992.785	60.231	223.626	3.225	47.040
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	444.207	71.073	9.829	52.171
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	158	3.870	0	2.095
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	18.844	15.690	1.875	5.567
GÜVENLİK	995.941	113.559	18.170	2.513	13.337
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	26.542	6.221	1.659	4.562
HASTA KABUL	462.485	820	20.104	0	10.883
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	0	0	0	0
ECZANE	267.798	34	1.889	270	1.390
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	199	4.881	0	2.642
SANTRAL	648.050	34.620	8.114	2.164	5.950
TOPLAM	14.932.900	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590

Tablo 25. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		GASTROENTROLOJİ	GENEL CERRAHİ	GÖĞÜS HASTALIKLARI	GÖZ HASTALIKLARI	HEMATOLOJİ
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		1.470.933	4.666.242	1.302.227	2.487.208	1.071.045
	DAĞITIM MİKTARI					
MUTFAK	5.992.785	144.311	538.941	109.054	336.471	136.055
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	75.610	75.610	37.805	74.476	37.805
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	2.389	9.122	1.685	5.713	2.445
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	8.659	36.243	7.780	15.844	2.185
GÜVENLİK	995.941	19.329	19.329	9.665	19.039	9.665
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	7.050	20.736	8.709	12.441	1.244
HASTA KABUL	462.485	12.413	47.390	8.755	29.680	12.701
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	0	0	0	0	0
ECZANE	267.798	5.482	26.383	7.808	908	20.372
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	3.013	11.505	2.126	7.205	3.083
SANTRAL	648.050	9.196	27.047	11.360	16.228	1.623
TOPLAM	14.932.900	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222

Tablo 26. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		İÇ HASTALIKLARI	KADIN SAĞLIĞI VE HAST.	KALP VE DAMAR CERRAHİSİ	KARDİYOLOJİ
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		2.240.273	5.972.631	3.816.420	5.367.393
	DAĞITIM MİKTARI				
MUTFAK	5.992.785	48.690	871.800	319.786	516.365
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	75.610	189.024	104.341	221.159
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	124	14.946	5.393	8.606
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	15.206	21.569	32.431	32.758
GÜVENLİK	995.941	19.329	48.323	26.674	56.538
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	21.565	28.201	12.856	23.639
HASTA KABUL	462.485	643	77.646	28.017	44.708
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	0	0	0	0
ECZANE	267.798	9.415	44.537	4.715	5.039
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	156	18.850	6.802	10.854
SANTRAL	648.050	28.129	36.784	16.769	30.834
TOPLAM	14.932.900	2.459.140	7.324.312	4.374.205	6.317.892

Tablo 27. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		KULAK BURUN BOĞAZ	NEFROLOJİ	NÖROLOJİ	ONKOLOJİ	ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		1.156.173	1.214.328	1.364.104	1.864.685	1.960.042
	DAĞTİM MİKTARI					
MUTFAK	5.992.785	203.276	146.849	148.069	326.410	158.264
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	37.805	37.805	83.927	73.720	77.311
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	3.409	2.568	2.325	5.824	2.586
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	10.641	11.836	11.272	4.189	16.983
GÜVENLİK	995.941	9.665	9.665	21.455	18.846	19.764
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0	0
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	8.709	3.318	10.783	4.147	8.709
HASTA KABUL	462.485	17.710	13.344	12.080	30.256	13.432
BİYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	0	0	0	0	0
ECZANE	267.798	464	14.466	5.042	35.716	1.284
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	4.300	3.239	2.933	7.345	3.261
SANTRAL	648.050	11.360	4.328	14.065	5.409	11.360
TOPLAM	14.932.900	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547	2.272.997

Tablo 28. II. Dağıtım Tablosu (devamı)

		PLASTİK VE REKONS.CER	ROMATOLOJİ	RUH SAĞLIĞI VE HAST.	ÜROLOJİ	HEMODİALİZ
BİRİNCİ DAĞITIM TUTARI		695.396	326.529	483.460	1.890.310	4.268.654
	DAĞITIM MİKTARI					
MUTFAK	5.992.785	81.061	9.522	8.063	226.771	45.591
EV İDARESİ/ISI MERKEZİ	3.941.159	18.902	18.902	75.610	66.537	189.024
HALKLA İLİŞKİLER	89.021	1.335	115	0	3.750	141
ARAÇ İŞLETMECİLİĞİ	754.439	0	0	0	0	0
TEKNİK SERVİS	653.100	3.907	3.177	5.694	15.347	54.171
GÜVENLİK	995.941	4.832	4.832	19.329	17.010	48.323
MERKEZİ STERİLİZASYON	182.314	0	0	0	0	36.463
ARŞİV-İSTATİSTİK	516.735	4.147	1.659	4.147	11.197	19.492
HASTA KABUL	462.485	6.938	598	0	19.484	731
BIYOMEDİKAL DEPARTMANI	316.796	0	0	0	0	0
ECZANE	267.798	1.179	265	0	3.563	22.664
RAPOR ÜNİTESİ	112.277	1.684	145	0	4.730	178
SANTRAL	648.050	5.409	2.164	5.409	14.605	25.424
TOPLAM	14.932.900	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857

Tablo 29. II. Dağıtım Sonucu Tablosu

GİDER MERKEZLERİ	GİDER (TL)	YÜZDE %
REKTÖRLÜK	413.361	0,39
BAŞHEKİMLİK	2.107.626	1,99
BİLGİ İŞLEM	662.146	0,63
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	2.246.272	2,12
FATURA TAHAKKUK	1.734.794	1,64
TKY	183.731	0,17
AMELİYATHANE	3.648.017	3,45
KAN BANKASI	1.264.605	1,19
LABORATUVAR	4.329.166	4,09
PATOLOJİ	1.213.939	1,15
TIBBİ GENETİK	851.534	0,80
NÜKLEER TIP	806.842	0,76
RADYODİYAGNOSTİK	9.030.713	8,53
ENFEKSİYON HAS. VE KLİNİK MİK.	1.577.451	1,49
ANESTEZİYOLOJİ	2.620.359	2,48
ACİL POLİKLİNİK	1.870.732	1,77
ADLİ TIP	108.359	0,10
AĞIZ VE DİŞ HASTALIKLARI	5.288.708	5,00
BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ	2.328.394	2,20
ÇOCUK ACİL	224.093	0,21
ÇOCUK CERRAHİSİ	921.590	0,87
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	7.521.564	7,11
DERMATOLOJİ	780.741	0,74
ENDOKRİNOLOJİ	781.082	0,74
FİZİKSEL TIP VE REH.	1.790.251	1,69
GASTROENTROLOJİ	1.758.385	1,66
GENEL CERRAHİ	5.478.547	5,18
GÖĞÜS HASTALIKLARI	1.506.974	1,42
GÖZ HASTALIKLARI	3.005.214	2,84
HEMATOLOJİ	1.298.222	1,23
İÇ HASTALIKLARI	2.459.140	2,32
KADIN SAĞLIĞI VE HAST.	7.324.312	6,92
KALP VE DAMAR CERRAHİSİ	4.374.205	4,13
KARDİYOLOJİ	6.317.892	5,97
KULAK BURUN BOĞAZ	1.463.511	1,38
NEFROLOJİ	1.461.746	1,38
NÖROLOJİ	1.676.053	1,58
ONKOLOJİ	2.376.547	2,25
ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ	2.272.997	2,15
PLASTİK VE REKONS.CER	824.791	0,78
ROMATOLOJİ	367.909	0,35
RUH SAĞLIĞI VE HAST.	601.712	0,57
ÜROLOJİ	2.273.304	2,15
HEMODİALİZ	4.710.857	4,45
TOPLAM	105.858.388	100,00

II. Dağıtım sonuç tablosu incelendiğinde,

Tabloda, Radyodiyagnostik hizmetlerinin % 8,53 oranı ve 9.030.713 TL gideriyle en fazla paya sahip olduğu görülmüştür. Ameliyathane Hizmetlerine bakıldığında ise, % 3,45 oranı ve 3.648.017 TL gideriyle 9. sırada yer almaktadır.

Aşağıdaki tabloda ise giderlerin III. Dağıtımının yapıldığı tablo yer almaktadır.

Tablo 30. III. Dağıtım Tablosu

	İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	BAŞHEKİMLİK	FATURA TAHAKKUK	BİLGİ İŞLEM	REKTÖRLÜK	TKY	AMELİYATHANE	KAN BANKASI
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.246.272	2.107.626	1.734.794	662.146	413.361	183.731	3.648.017	1.264.605
III. DAĞITIMDA DAĞITILACAK TUTAR		2.153.318	1.809.205	702.555	441.518	197.068		
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI		45.693	37.610	14.355	8.962	3.983	79.088	27.416
BAŞHEKİMLİK			36.802	14.047	8.769	3.898	77.389	26.827
FATURA TAHAKKUK				12.007	7.496	3.332	66.152	22.932
BİLGİ İŞLEM					2.930	1.302	25.860	8.965
REKTÖRLÜK						822	16.320	5.657
TKY							7.298	2.530
TOPLAM							3.920.124	1.358.932

II. DAĞTİM TOPLAMI		2.107.626	1.734.794	662.146	413.361	183.731	3.648.017	1.264.605
		0,02	0,02	0,01	0,00	0,00	0,04	0,01
II. DAĞTİM TOPLAMI			1.734.794	662.146	413.361	183.731	3.648.017	1.264.605
			0,02	0,01	0,00	0,00	0,04	0,01
II. DAĞTİM TOPLAMI				662.146	413.361	183.731	3.648.017	1.264.605
				0,01	0,00	0,00	0,04	0,01
II. DAĞTİM TOPLAMI					413.361	183.731	3.648.017	1.264.605
					0,004	0,002	0,037	0,013
II. DAĞTİM TOPLAMI						183.731	3.648.017	1.264.605
						0,002	0,037	0,013
II. DAĞTİM TOPLAMI							3.648.017	1.264.605
							0,04	0,01

Tablo 31. III. Dağıtım Tablosu

	LABORATUVAR	PATOLOJİ	TIBBİ GENETİK	NÜKLEER TIP	RADYODİYAGNOSTİK	ENFEKSİYON HAS. VE KLİNİK MİK.	ANESTEZİYOLOJİ	ACİL POLİKLİNİK	ADLİ TIP
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
III. DAĞITIMDA DAĞITILACAK TUTAR									
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	93.855	26.318	18.461	17.492	195.783	34.199	56.808	40.557	2.349
BAŞHEKİMLİK	91.839	25.753	18.064	17.116	191.578	33.464	55.588	39.686	2.299
FATURA TAHAKKUK	78.504	22.013	15.442	14.631	163.761	28.605	47.517	33.924	1.965
BİLGİ İŞLEM	30.689	8.605	6.036	5.720	64.017	11.182	18.575	13.261	768
REKTÖRLÜK	19.367	5.431	3.809	3.609	40.400	7.057	11.722	8.369	485
TKY	8.660	2.428	1.703	1.614	18.066	3.156	5.242	3.742	217
TOPLAM	4.652.080	1.304.487	915.050	867.025	9.704.317	1.695.114	2.815.812	2.010.270	116.441
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
	0,04	0,01	0,01	0,01	0,09	0,02	0,03	0,02	0,00
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
	0,04	0,01	0,01	0,01	0,09	0,02	0,03	0,02	0,00
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
	0,04	0,01	0,01	0,01	0,09	0,02	0,03	0,02	0,00
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
	0,044	0,012	0,009	0,008	0,091	0,016	0,026	0,019	0,001
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
	0,044	0,012	0,009	0,008	0,092	0,016	0,027	0,019	0,001
II. DAĞITIM TOPLAMI	4.329.166	1.213.939	851.534	806.842	9.030.713	1.577.451	2.620.359	1.870.732	108.359
	0,04	0,01	0,01	0,01	0,09	0,02	0,03	0,02	0,00

Tablo 32. III. Dağıtım Tablosu

	AĞIZ VE DİŞ HASTALIKLARI	BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ	ÇOCUK ACİL	ÇOCUK CERRAHİSİ	ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	DERMATOLOJİ	ENDOKRİNOLOJİ	FİZİKSEL TIP VE REH.
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
III. DAĞITIMDA DAĞITILACAK TUTAR								
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	114.657	50.479	4.858	19.980	163.065	16.926	16.934	38.812
BAŞHEKİMLİK	112.195	49.395	4.754	19.551	159.563	16.563	16.570	37.978
FATURA TAHAKKUK	95.904	42.223	4.064	16.712	136.395	14.158	14.164	32.464
BİLGİ İŞLEM	37.491	16.506	1.589	6.533	53.319	5.535	5.537	12.691
REKTÖRLÜK	23.660	10.416	1.003	4.123	33.648	3.493	3.494	8.009
TKY	10.580	4.658	448	1.844	15.047	1.562	1.563	3.581
TOPLAM	5.683.194	2.502.069	240.808	990.331	8.082.600	838.976	839.343	1.923.787
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
	0,05	0,02	0,00	0,01	0,07	0,01	0,01	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
	0,05	0,02	0,00	0,01	0,07	0,01	0,01	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
	0,05	0,02	0,00	0,01	0,08	0,01	0,01	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
	0,053	0,023	0,002	0,009	0,076	0,008	0,008	0,018
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
	0,054	0,024	0,002	0,009	0,076	0,008	0,008	0,018
II. DAĞTİM TOPLAMI	5.288.708	2.328.394	224.093	921.590	7.521.564	780.741	781.082	1.790.251
	0,05	0,02	0,00	0,01	0,08	0,01	0,01	0,02

Tablo 33. III. Dağıtım Tablosu

	GASTROENTROLOJİ	GENEL CERRAHİ	GÖĞÜS HASTALIKLARI	GÖZ HASTALIKLARI	HEMATOLOJİ	İÇ HASTALIKLARI
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
III. DAĞITIMDA DAĞITILACAK TUTAR						
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	38.121	118.773	32.671	65.152	28.145	53.313
BAŞHEKİMLİK	37.302	116.222	31.969	63.753	27.541	52.168
FATURA TAHAKKUK	31.886	99.347	27.327	54.496	23.542	44.594
BİLGİ İŞLEM	12.465	38.836	10.683	21.303	9.203	17.432
REKTÖRLÜK	7.866	24.509	6.742	13.444	5.808	11.001
TKY	3.518	10.960	3.015	6.012	2.597	4.919
TOPLAM	1.889.544	5.887.194	1.619.379	3.229.374	1.395.057	2.642.568
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
	0,02	0,05	0,01	0,03	0,01	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
	0,02	0,05	0,01	0,03	0,01	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
	0,02	0,05	0,02	0,03	0,01	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
	0,018	0,055	0,015	0,030	0,013	0,025
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
	0,018	0,056	0,015	0,030	0,013	0,025
II. DAĞTİM TOPLAMI	1.758.385	5.478.547	1.506.974	3.005.214	1.298.222	2.459.140
	0,02	0,06	0,02	0,03	0,01	0,02

Tablo 34. III. Dağıtım Tablosu

	KADIN SAĞLIĞI VE HAST.	KALP VE DAMAR CERRAHİSİ	KARDİYOLOJİ	KULAK BURUN BOĞAZ	NEFROLOJİ	NÖROLOJİ	ONKOLOJİ
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
III. DAĞITIMDA DAĞITILACAK TUTAR							
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	158.788	94.831	136.970	31.728	31.690	36.336	51.523
BAŞHEKİMLİK	155.378	92.794	134.028	31.047	31.010	35.556	50.416
FATURA TAHAKKUK	132.818	79.321	114.567	26.539	26.507	30.393	43.096
BİLGİ İŞLEM	51.921	31.008	44.786	10.375	10.362	11.881	16.847
REKTÖRLÜK	32.766	19.568	28.264	6.547	6.539	7.498	10.632
TKY	14.652	8.750	12.639	2.928	2.924	3.353	4.754
TOPLAM	7.870.635	4.700.479	6.789.145	1.572.675	1.570.778	1.801.070	2.553.814
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
	0,07	0,04	0,06	0,01	0,01	0,02	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
	0,07	0,04	0,06	0,01	0,01	0,02	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
	0,07	0,04	0,06	0,01	0,01	0,02	0,02
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
	0,074	0,044	0,064	0,015	0,015	0,017	0,024
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
	0,074	0,044	0,064	0,015	0,015	0,017	0,024
II. DAĞTİM TOPLAMI	7.324.312	4.374.205	6.317.892	1.463.511	1.461.746	1.676.053	2.376.547
	0,07	0,04	0,06	0,01	0,01	0,02	0,02

Tablo 35. III. Dağıtım Tablosu

	ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ	PLASTİK VE REKONS.CER	ROMATOLOJİ	RUH SAĞLIĞI VE HAST.	ÜROLOJİ	HEMODİALİZ	
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	105.858.384
III. DAĞITIMDA DAĞITILACAK TUTAR							
İDARİ BİRİM YARDIMCILIĞI	49.278	17.881	7.976	13.045	49.284	102.130	
BAŞHEKİMLİK	48.219	17.497	7.805	12.765	48.226	99.936	
FATURA TAHAKKUK	41.218	14.957	6.672	10.911	41.224	85.426	
BİLGİ İŞLEM	16.113	5.847	2.608	4.265	16.115	33.394	
REKTÖRLÜK	10.168	3.690	1.646	2.692	10.170	21.074	
TKY	4.547	1.650	736	1.204	4.548	9.424	
TOPLAM	2.442.540	886.313	395.351	646.594	2.442.871	5.062.242	105.858.384
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	103.612.112
	0,02	0,01	0,00	0,01	0,02	0,05	1
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	101.504.486
	0,02	0,01	0,00	0,01	0,02	0,05	1
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	3
	0,02	0,01	0,00	0,01	0,02	0,05	1
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	99.107.546
	0,023	0,008	0,004	0,006	0,023	0,048	1,000
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	98.694.185
	0,023	0,008	0,004	0,006	0,023	0,048	1
II. DAĞTİM TOPLAMI	2.272.997	824.791	367.909	601.712	2.273.304	4.710.857	98.510.455
	0,02	0,01	0,00	0,01	0,02	0,05	1,00

Tablo 36. III . Dağıtım Sonuç Tablosu;

ESAS GİDER MERKEZLERİ	MALİYET (TL)	%
AMELİYATHANE	3.648.017	3,45
KAN BANKASI	1.359.517	1,29
LABORATUVAR	4.654.083	4,41
PATOLOJİ	1.305.048	1,24
TIBBİ GENETİK	915.444	0,87
NÜKLEER TIP	867.398	0,82
RADYODİYAGNOSTİK	9.708.495	9,19
ENFEKSİYON HAS. VE KLİNİK MİK.	1.695.844	1,61
ANESTEZİYOLOJİ	2.817.024	2,67
ACİL POLİKLİNİK	2.011.136	1,90
ADLİ TIP	116.491	0,11
AĞIZ VE DİŞ HASTALIKLARI	5.685.641	5,38
BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ	2.503.146	2,37
ÇOCUK ACİL	240.912	0,23
ÇOCUK CERRAHİSİ	990.758	0,94
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	8.086.080	7,66
DERMATOLOJİ	839.337	0,79
ENDOKRİNOLOJİ	839.705	0,79
FİZİKSEL TIP VE REH.	1.924.615	1,82
GASTROENTROLOJİ	1.890.357	1,79
GENEL CERRAHİ	5.889.728	5,58
GÖĞÜS HASTALIKLARI	1.620.076	1,53
GÖZ HASTALIKLARI	3.230.764	3,06
HEMATOLOJİ	1.395.657	1,32
İÇ HASTALIKLARI	2.643.705	2,50
KADIN SAĞLIĞI VE HAST.	7.874.024	7,45
KALP VE DAMAR CERRAHİSİ	4.702.502	4,45
KARDİYOLOJİ	6.792.068	6,43
KULAK BURUN BOĞAZ	1.573.352	1,49
NEFROLOJİ	1.571.454	1,49
NÖROLOJİ	1.801.846	1,71
ONKOLOJİ	2.554.914	2,42
ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ	2.443.592	2,31
PLASTİK VE REKONS.CER	886.694	0,84
ROMATOLOJİ	395.521	0,37
RUH SAĞLIĞI VE HAST.	646.873	0,61
ÜROLOJİ	2.443.922	2,31
HEMODİALİZ	5.064.421	4,79
TOPLAM	105.630.162	100,00

III . Dağıtım sonuç tablosu incelendiğinde;

Radyodiyagnostik giderleri % 9,22 oranı ve 9.708.495 TL giderle en büyük paya sahip olduğu görülmüştür. Ameliyathane Hizmetleri Giderlerinin ise, % 3,11 oranı ve 3.269.039 TL Gideriyle 10. Sıradadır.

Ameliyathane Birim Maliyetleri

Tablo 37. Birim Maliyet Tablosu

AMELİYATLAR	AMELİYAT SAYISI	DÖNÜŞTÜRME KATSAYISI (ortalama)	DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ DEĞER	BİRİM MALİYET	TOPLAM MALİYET	SGK FİYATI (ortalama)	KAR/ZARAR ANALİZİ
A Grubu Özellikli Ameliyatlar	1.644	2.950	4.849.800	1.275	2.096.560	1749,35	474,07
B-C Grubu Özel ve Büyük Ameliyatlar	5.415	600	3.249.000	259	1.404.537	355,80	96,42
D Grubu Orta Ameliyatlar	4.308	225	969.300	97	419.027	133,43	36,16
TOPLAM		3.775	9.068.100		3.920.124		

Ameliyathane maliyetleri incelenmesi ise aşağıdaki tablolarla kısaca özetlenmiştir.

Ameliyathane birim maliyet tablosu incelendiğinde ameliyat türlerine göre, ameliyatların birim maliyetleri bulunmuş ve bu bulunan birim maliyetler , Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) belirlemiş olduğu ameliyat işlem puanlarının ortalaması ile yine belirlenmiş olan katsayı puanın çarpılması ile ortaya çıkan ameliyat fiyatları ile karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak hastane bünyesinde yapılmış olunan tüm ameliyatlar kar/zarar analizi sonuçlarına bakıldığında karlı işlem yapıldığı tespit edilmiştir.

BÖLÜM 5

SONUÇ

Bu çalışmanın amacında belirtildiği gibi sağlık sektöründe hastanelerin payı yadsınamaz büyüklüktedir. Hastane bünyesinde ise ameliyathane maliyetlerinin hesaplanması oldukça zor olduğu için literatür araştırmalarına göre şimdiye kadar bazı özel hastaneler hariç hastaneler de ve diğer sağlık merkezlerinde detaylı olarak hesaplanmamıştır.

Bu çalışma özel bir hastanenin ameliyathane maliyetleri ve ameliyat birim maliyetleri kademeli dağıtım yöntemi seçilerek ayrı ayrı hesaplanmış ve ameliyathane maliyetlerinin hastane maliyetleri içindeki yerinin önemli ölçüde olduğunu dağıtım tabloları sonuçları aracılığıyla anlaşılmaktadır. Dağıtım tablolarının sonuçlarının incelenmesi sonucu ameliyathane maliyetlerinin kayda değer bir yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Ameliyat birim maliyetleri tablosuna bakıldığında ise ameliyat tiplerine göre ameliyat maliyetleri de SGK' nın fiyatları ile karşılaştırılmıştır. Bu çalışmanın yapıldığı hastane de ameliyat maliyetlerinin sistemli olarak hesaplanması sonucu tüm ameliyatların daha az maliyetli olduğu görülmektedir.

Hastane işletmecileri açısından kaliteli ve daha az maliyetli hizmet sunabilmeleri için Ameliyathane maliyetlerinin hesaplanmasının çok önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada gerek devlet hastaneleri ve gerekse özel hastaneler ve sağlık merkezleri nin maliyetlerini hesaplayıp, minimum maliyetle kaliteli hizmet sunabilmesinin önemi vurgulanmıştır. Tüm sağlık sektörünün maliyet analizi yapmasının önemi vurgulanmıştır. Ve tüm sektör buna önemle yaklaşmalıdır.

BÖLÜM 6

KAYNAKÇA

Sargutan, A. E. 1993. Türk Sağlık Sektörünün Yapısı, Sağlık-İş Yayınları, Ankara.

Sargutan, A. E. 2003. Sosyal Politika Bilimi- Sosyal Politikalar, Sosyal Devlet, Sosyal Güvenlik, Başaran Teknik, Ankara.

Aktan, Coşkun C. 2001. Sağlık Reformu ve Zorunlu Özel Sağlık Sigortası Modeli Önerisi, Yeni Türkiye Sağlık Özel Sayısı, Yıl 7; Sayı 40.

Akyıldız, N. 2001. “Türkiye’de Temel Sağlık Hizmetleri”, Yeni Türkiye Sağlık Özel Sayısı, Sayı:39.

Roemer, M. I. 1993. National Health Systems of The World, Oxford University Press, New York.

Yiğit, V; Ağırbaş, İ, 2004; “Hastane İşletmelerinde Kapasite Kullanım Oranının Maliyetlere Etkisi: Sağlık Bakanlığı Tokat Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesinde Bir Uygulama Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, Cilt:7, Sayı:2, s.141-162.

Alkan, A.T. 2005. Faaliyet Tabanlı Maliyet Sistemi ve Bir Uygulama, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.

Büyükmirza, K. 2003.Maliyet ve Yönetim Muhasebesi, Gazi Kitapevi, Ankara

Garrison, Ray H. ve W. Noreen E. 1997 . Managerial Accounting, USA.

Sağlık Bakanlığı (SB) 2012. Sağlık mevzuatı adlı erişim.
<http://www.sabem.saglik.gov.tr>

Sağlık Bakanlığı (SB) 2012. <http://sbu.saglik.gov.tr>

<http://www.muhasabedersleri.com/maliyet-muhasebesi.html>, 2012.

Haftacı, V. 2009, Maliyet Muhasebesi, Umut Yayınları, Ankara.

Uslu, M.S, 1991, Maliyet Muhasebesi; Çözüm yayıncılık, Ankara,

Fevzi, S. ve Benligiray, Y. 2007. Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi yayını, Eskişehir.

Kavuncubaşı Ş. ve Yıldırım S. 2010. Hastane Ve Sağlık Kurumları Yönetimi; Siyasal Kitabevi Ekim, 34- 40

Erol M. 2008. Maliyet Muhasebesi, Orion Yayıncılık, Ankara 30-31

Coskun A. Ahmet Akin (editors), 2009. Sağlık İşletmeleri Yönetim Rehberi (Management Guide for Healthcare Organizations), Seckin Yayıncılık, Ankara.

Coskun A. , Gungormu A. H. 2009. " Hastanelerde Hizmet Üretim Maliyetlerinin TMS 2'ye göre Muhasebeleştirilmesi (Accounting for Cost of Services in Hospitals in Accordance with IAS 2)", Mali Çözüm Dergisi (95) : 19-33.

Gürsoy C. T. 1999. Yönetim ve Maliyet Muhasebesi, Beta, İstanbul.

Larsen, Edward R (Feb 1988); "Systems Support Cost Accounting and Quality Of Care", Healthcare Financial Management; 42, 2; ABI/INFORM Global ss. 86-88.

Minh, Hoang Van; Giang, Kim Bao; Huong, Dao Lan; Le Thi Huong; Nguyen, Thuy Huong; Pham, Ngan Giang; Luu, Ngoc Hoat and Pamela, Wright (2009); "Costing of Clinical Services in Rural District Hospitals in Northern Vietnam" International Journal of Health Planning and Management Int J Health Plann Mgmt Published online in Wiley Inter Science.

Akdoğan, N. ve Tenker N. 2007. Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri.

11.bs, Gazi Kitabevi, Ankara.

Dawson, Diane; Goddard, Maria; Street, Andrew, 2001; “Improving Performance in Public Hospitals: a Role For Comparative Costs?” Health Policy 57, s.235–24